

Jubilejní XX. hry seniorů v Havířově

V závěru měsíce října se v prostorách Domova seniorů Havířov p.o., středisko Luna konaly **tradiční tentokrát už XX. hry seniorů**. V názvu jsou hry, ale jde především o zábavu. Tady se účastníci - babičky a dědečkové promění ve hravé bytosti a s mladistvým elánem se vrhnou do soutěží jak sportovních (ruské kuželky, rychlonožka, plechová pyramida, hod kroužků na cíl), tak paměťových (vědomostní kvíz, paměť jako slon).

Soutěžilo 12 družstev Klubu důchodců z Havířova a 2 družstva domácích z DS Luna. Byl to opravdu krásný pohled jednak na barevná trička, a navíc každé družstvo bylo vybaveno různobarevnými "kšilty". Soutěžní disciplíny byly ohodnocovány bodově, proto byla vidět na každém z účastníků velká motivace. Přesto soutěžní zápolení probíhalo v přátelské a kamarádké atmosféře. Bylo to krásné a pohodové odpoledne plné zábavy. Většina družstev určitě nastupovala do her s olympijským heslem: "Není cílem zvítězit, ale zúčastnit se". Ovšem hry měly i vítěze: 1. místo- ZO KD Dolu Dukla, 2. místo- DS Havířov, středisko Luna, červené šátky, 3. místo- Klub žen.

Závěrem chci jménem účastníků her poděkovat Magistrátu města Havířova za občerstvení a ceny pro soutěžící a pracovním sociálního odboru za vedení jednotlivých týmů. Také kolektivu sociálních pracovníků DS Luna patří dík za dokonalou organizaci celé akce. Už teď se těšíme na shledanou příští rok.

Ing. Vilém Uher, Klub seniorů Havířov

Univerzita třetího věku

Ostravská Univerzita třetího věku letos přilákala do školních lavic 26 studentů. Jedna z posluchařek Lékařské fakulty OU se už pátým rokem zaplnila lidmi, kteří školní lavice opustili před desítkami let. Na letošní studium se zapsalo 26 zájemců.

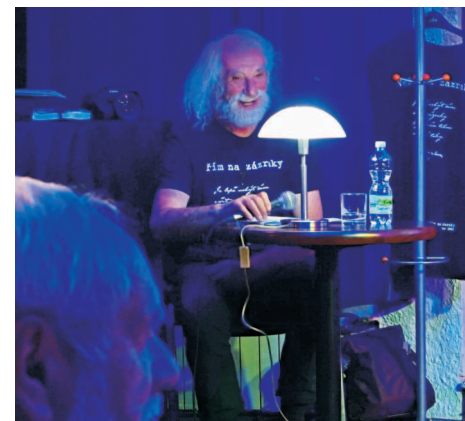
Vzdělávací cyklus s názvem **Etudy první pomoci** je rozdělený stejně jako akademický rok na dva semestry. Vysvětlí například, co se pod pojmem první pomoc všechno skrývá, proč ji musíme poskytnout a taky co se stane, když to neuděláme. Na programu jsou nejen přednášky, ale také praktické workshopy a také exkurze. Například do Krevního centra FN Ostrava. V květnu příštího roku čeká účastníky závěrečný test a po něm i slavnostní promoce.

Zajímá mě to, co se odehrává uvnitř člověka, kam nevidíme

Věřím na zázraky - to je vyznání a zároveň název celovečerního komponovaného pořadu světově proslulého fotografa prof. Jindřicha Štreita. V ostravském klubu Parník měli diváci jedinečnou příležitost slyšet poutavé příběhy o vzniku jeho fotografií a hodnotách života. Mluvené slovo i promítání byly přitom proloženy tvorbou olomouckého písničkáře Stanislava Hyráka a jeho kolegů, přičemž vše bylo ukončeno autogramiádou.

Prof. Jindřich Štreit: „Co mi fotografie dala? Všechno. Poznání, smysl života, jeho naplnění. Je to prostředek k tomu, abych se mohl přenést do hlubin lidské duše a podal o ní zprávu. Ostatně, fotografování je jenom kousek práce fotografa. Daleko více práce představuje dostat se k lidem, vědět, na koho se obrátit, aby práce mohly začít. Potom přichází samotné fotografování a také při něm je člověk spíše přítelem i posluchačem, který si získává důvěru. Lidé se většinou potřebují vypovídat - fotograf se tak stává posluchačem tisíců příběhů a ty jsou právě tak zvláštní, jako jejich protagonisté i prostředí, ve kterém se fotografoje. Například mé fotografování ve Vítkovických železárnách si vyžádalo dva roky práce a často jsem v tovarně trávil i noční směny. Přičemž na jiných projektech jsem pracoval ještě mnohem déle... Fotograf by měl být zvědavý a empatický, takže se lidí ptám na jejich práci, život i zájmy. Mým cílem je předat svědectví o skrytých věcech člověka. Zajímá mě to, co se odehrává uvnitř člověka, kam nevidíme. To nejobyčejnější a každodenní považuji za nejzajímavější, nejdůležitější a věčné.“

Prof. Jindřich Štreit vydal 63 knih, 310 katalogů a mnoho ilustrací knih. Kniha *Kde domov můj* získala 1. cenu v evropské soutěži a 1. cenu v soutěži *Nejkrásnější kniha v r. 2017*. Měl více než 1550 výstav v České republice i v zahraničí.

MUDr. Růžena Mašková:

O tom, že lidský kontakt je nenahraditelný, o kocourovi, který věděl, s kým má tu čest, o paradoxu s názvem homo sapiens sapiens, o lásce a radosti, o tom, kde měl ležet František...

Co se týká počasí, určitě souhlasíte, že máme za sebou výjimečně pěkný podzim s babím létem. Většinou jsem ho strávila u sestry na jižní Moravě, kam jezdím rychlíkem. A zažila jsem přitom něco, co v mém mládí bylo nemyslitelné: do kupé přišli otec, matka, jejich asi osmiletá dcera, vytáhli mobily - a celé dvě hodiny spolu vůbec nepromluvili. Každý na těch mobilech sledoval něco jiného a nezajímala je ani krajina, kterou rychlík uháněl. To ovšem považuji za opravdu varující. Jistě, každý ať se věnuje vlastním zájmům, ale člověk je tvor společenský a lidský kontakt je nenahraditelný. Co bude z lidí, kteří ztratí schopnost komunikovat mezi sebou? Vždyť i ta zvířata spolu komunikují a vyjadřují tak vzájemné vazby.

V této souvislosti si vzpomínám na docela zvláštní kamarádkou vazbu zvířat. Když jsem měla dva pejsky a kocoura, tak nad slabším pejskem držel kocour "ochrannou ruku" a když mu chtěl ten agresivnější pejsek ublížovat, kocour s ním udělal pořádek. Jiný kocour zase bytostně nesnášel jednoho mého známého. Nikdo jiný mu nevadil, ale na něho syčel a skákal, takže jsme kocoura museli zavřít do jiné místnosti. A po nějakém čase mi ten známý v nestřeženém okamžiku ukradl peníze i s peněženkou, kterou pak pohodil a později mi řekl, kam... Je pozoruhodné, že kocour jakoby věděl, s kým má tu čest. Nyní mám kočku, a protože hodlám u sestry trávit více času, chci ji vzít s sebou. Ovšem u sestry je pejsek, který se chová jako pan domácí, takže mám obavy, jak to s jejich kamarádstvím bude vypadat. (Tady žádné mé zkušenosti z oboru psychiatrie nepomohou.) Navíc je tam ale kočka skutečně zapotřebí, neboť sestra má stodolu, ve které skladuje zrní pro slepičku a kohouta, na což ovšem přišla i armáda myší, které se tam usadily. A podnikají průzkum do bytových prostorů, přičemž je pravděpodobné, že mají v plánu usadit se na zimu v teplé chalupě. Právě v tom by je však kočka měla usměrnit, i když nevím, zda uspěje, protože dosud neměla potřebu lovit myši. Tak uvidíme.

A nyní přejdu od zvířátek k poněkud vážnějším věcem, jejichž průvodním jevem je pozvolná ztráta lidskosti mezi lidmi. Jakoby nám nestačily záplavy, zemětřesení, sopky, požáry a katastrofy, kterým nedokážeme zabránit. To je pro lidi pořád málo, ještě si musejí ublížovat, mrzačit se a zabíjet ve válečných konfliktech. A to se, prosím, označujeme za homo sapiens sapiens (člověk moudrý moudrý) - jaký to paradox. Ostatně, mnoho lidí, zvláště vysoce postavených politiků, zapomíná, že nesou odpovědnost za válečné

běsnění i rozpoutání pekla na Zemi a možná netuší, že se z toho jednou budou zodpovídat. Budou - přinejmenším v koncích svého života - a nikdo tady není na věky. Jejich obvyklé metody, výhrůžky a lži jim přitom vůbec nepomohou.

Je jasné, že situace v naší vlasti, ani ve světě, není zrovna optimistická, nicméně blíží se vánoční svátky, a tak bychom měli odložit různé zloby, závisti a nenávist a měli bychom nechat projevít to, co je pro lidi nejdůležitější a nejcennější: lásku a radost. Obojí přemáhá zlo i zdánlivé neštěstí, tak tedy tuto nejmocnější sílu použijme a využívejme. Víím, že tato schopnost u lidí nevyhasla, je stále řada lidí, kteří kolem sebe rozdávají dobré skutky. Malá poznámka: rodiče, kteří si myslí, že dobrým skutkem je dát svým dětem pod stromeček nový mobil, elektroautíčko, nebo počítačovou hru, si zadělávají na problémy ve výchově. Elektronické přístroje jsou jistě lákavé, ovšem zvláště při dnešní stoupající obezitě potřebují děti pohyb a živý kontakt se svými vrstevníky.

Na Vánoce mimo jiné slavíme narození Ježíše Krista a jedním z jeho důležitých citátů je: „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť podle toho, jak soudíte, budete sami souzeni, a jakou mírou měříte, takovou se naměří vám.“ Pravdou je, že leckdy velmi snadno odsuzujeme, především kvůli nedostatku informací. Doložím to na závěr jedním humorným příběhem z mé praxe. Kdysi za mnou přišel kolega s prosbou, abych za něho vzala noční službu. Stalo se, a protože bylo všechno v pořádku, trochu jsem si zdřímla. Bylo to oddělení, kde se léčily i sexuální agresivity - a mne probudilo, když mi někdo vklouzl pod deku. Vyděšená jsem vyskočila a první, co mě napadlo, bylo, že agresora praštím těžkou mosaznou lampou, která byla na stole. Hned mi však došlo, že to bych ho mohla i zabít, takže druhý plán byl: kdo uteče, vyhraje. A mezitím jsem rozsvítila lustr. Z agresora se v tu ránu vyklubala atraktivní sestřička a ze mne vyjelo: „Co tady děláte, vždyť jsem vám mohla ublížit...“ A sestřička na to: „Co já že tady dělám? Co vy tady děláte? Tady měl ležet František...“ Občas, zvláště když od někoho slyším kategorické soudy, si na tento příběh vzpomenu s tím, že nevíme, jak se věci ve skutečnosti mají a kolik je v nich informačního šumu.

Přeji všem pěknou vánoční pohodu!

Vánoční moudra:

Nezáleží na tom, co je pod vánočním stromečkem, ale kdo je kolem něj.
(Charlie Brown)

Moje představa Vánoc, ať už staromódní nebo moderní, je velmi jednoduchá: milovat druhé.
(Bob Hope)

Ať nikdy nejsi tak starý, že přestaneš pozorovat oblohu na Štědrý večer.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

 OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

 OSTRAVA!!!
OSTRAVA-JIH

 HAVÍŘOV

250letá Rockomotiva má páru

Znám jednu dámu - dokáže ti vlézt pod kůži.

Je zvláštní - dává a bere

A tím, že tě žene, tě zároveň brzdí a krade

Bere ti víc, než je schopna ti dát

Její jméno - je NENÁVIST

Tak začíná text jedné z rockových balad ostravské kapely Rockomotiva. Její frontman Miroslav Šukala (68 let) na adresu vzniku této skladby říká: „V roce 2016 se náš baskytarista rozváděl a prožíval těžké období. Přinesl mi asi půlku textu té skladby a řekl, něco s tím udělej. Je to takové nadčasové téma, sám jsem kdysi zažil nenávistný konflikt v Brezně, s místním náčelníkem VB na nádraží. Ovšem to nebylo nic proti až drastickým projevům nenávisti mezi etniky, národy a náboženstvím v současnosti. Nechápu, jak se mohou lidé nechat natolik zmanipulovat a zfanatizovat. V podstatě bychom se všichni mohli mít dobře, vždyť přece nežijeme ve středověku... I když někteří zřejmě ano.“

Snímek z hudebního zákulisí Beskydské Hry bez hranic

Jak vůbec vznikl název Rockomotiva, s jakými záměry a jak dlouho je na ostravské rockové scéně?

„Lokomotivy jsem už od dětství obdivoval a rockem žiju - takže odtud Rockomotiva. Ale zjistili jsme, že ve Slovinsku se tak už jedna kapela nazývá, dokonce tam mají i stejnojmenný klub, takže celý náš název je Rockomotivacz. Vznikli jsme v roce 2016 s cílem dostat se do povědomí rockových fanoušků a hrát na větších akcích - a pracujeme na tom.“

Kterí světoví i domácí muzikanti jsou vám blízcí (a proč)?

„Z celé řady jich vyjmenuji jen několik. ACDC - neskutečný náboj a přímočarost projevu, Sex pistols - ironický nekompromisní a pravdivý náhled na svět, Doors - tajemná, citlivá až něžná hudba, která se najednou dokáže proměnit v hutnou syrovost, Jimi Hendrix - ten své pocity přenesl do kytary, a to je dar od Boha, Abraxas, Stromboli, Moped, Nová růže, BSP, Dan Bárta - to všechno jsou geniální, citliví, technicky a hudebně vyspělí muzikanti.“

Jakým způsobem a jak dlouho se u vás rodí skladby - zapojují se i další členové Rockomotivy?

„Moje skladby se v základu rodí někdy třeba jen deset minut, ale většinou to funguje tak, že něco vidím, zažiju, nebo procítím. Zároveň mne baví dělat si legraci i z některých

Miroslav Šukala (vpravo) a Radek Sglunda

vážných témat. Pak donesu kostru do studia a společně děláme aranž. Díky za kluky z kapely. A dodám, že máme většinou vlastní tvorbu a zpíváme česky i sedm kousků, převzatých ze zahraničí. Populární je třeba Smoke on the water, který jsem otextoval na Ožral se fotr...“

Zkuste každého z kolegů stručně charakterizovat...

„Jarek Bonk (bubeník, 74 let). Skvělý nezištný člověk, prvotřídní muzikant. Dal by se podle něho nastavovat metronom.“

Martin Nerušil (basák, 45 let). Citlivý, kamarádský a rovný člověk, který dovede přiznat vlastní chyby - to umí málokdo.

Radek Sglunda (kytara, 63 let). Obětavý při doladování skladby. Je to on, kdo došperkovává song jemnými nuancemi. Třešnička na dortu.“

Co na Váš rockerský život říká rodina a okolí?

„Fandí a tolerují.“

Na vánoce lidé běžně zpívají koledy - co se zpívá u vás?

„Taky zpívám koledy, akorát si někdy upravím text (doufám, že se tím nedotknou někoho ve zlém). No, moje lepší polovička a přátelé se aspoň pobaví - a já taky. Například na známou melodii Rolničky jsem napsal text:

Zase po roce, jsou tu vánoce

a já čumím v marketu na drahý ovoce... atd.“

Děkuji za rozhovor.

Jiří Muladi

Z vrstev (ne)pominutelné a (ne)pomíjivé paměti aneb Co by nemuselo být zapomenuto

Milí a snad létem i podzimem povzbuzení čtenáři SeniorTipu, dnes se naskytne trochu jiná příležitost než cesta s ukotveným cílem. I když... Podíváme se tentokrát na barokní sochu, která putovala z původního osazení k umění a řemesla znalým rukám, jimiž byla doslova resuscitována. Takové štěstí skutečná postava toho jména neměla.

Socha sv. Jana Nepomuckého, u kostela sv. Jana Křtitele, parc. 121, Dolní Lutyně

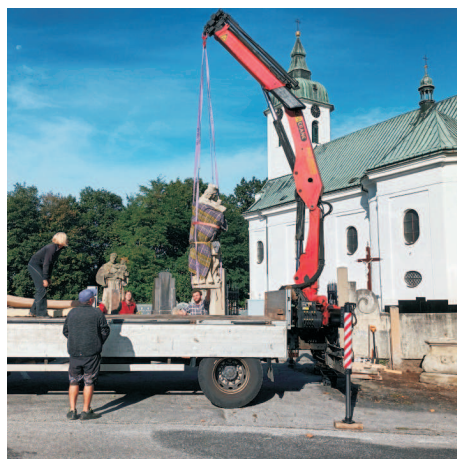

**Socha oddělená od podstavce
těsně před stěhováním**

Letos bychom mohli připomenout 630. výročí umučení Jana z Pomuku (*1340/1350-1393), jenž po bohosloveckém studiu na tehdy vyhlášené univerzitě v Padově a ve svém profesním životě coby generální vikář skončil život v krutých bolestech. Byl umčen za svou službu pražskému arcibiskupovi Janu z Jenštejna, který zmařil mocenské a majetkové záměry krále Václava IV. při obsazení opatství v Kladrubech u Stříbra. Legenda o mlčenlivosti týkající se zpovědi královny Žofie se opřela o nález tkáně během exhumace a ohledání mučednickova těla (1719). Tkáň jakoby ožila (na vzduchu naběhla a zčervenala) a byla určena jako jazyk, čili symbol Janova mlčení. Ve skutečnosti šlo o tkáň mozkovou. "Zázrak" s jazykem vytvořil legendu a světcova postava (blahoslaven 1721, svatořečen 1729) se posunula do druhého života.

Podobně druhý život dostala letos na podzim i socha sv. Jana Nepomuckého, jednoho z českých patronů, která na pár měsíců opustila své místo před zdí kostela v Dolní Lutyni. Jde - s ohledem na nepříliš významnou lokalitu v církevním životě - o nezvykle kvalitní skulpturu, jež byla s protějším sv. Antonínem osazena po stranách vstupu na hřbitov u kostela v době, kdy ves patřila k těšínskému panství irského rodu Taaffů. Vznikla kolem poloviny 18. století, v době, kdy byl budován lutyňský kostel. Mohla by

být - vzhledem ke své kvalitě - připsána slezskému baroknímu sochaři Antoniu/Antonovi Stanettimu, jenž pocházel z významné sochařské rodiny z Dolního Benešova u Opavy. (Jeho bratr Ignác Dionýz Stanetti zasáhl například do barokní výzdoby veřejného prostranství Banské Štiavnice nebo Kremnice.) Světec je zobrazen s obvyklými atributy: oděn v klerice (dlouhý šat jako spodní vrstva oděvu), přes ni krajkou lemovaná rocheta, hlava kryta biretem, v pravé ruce drží kříž s Kristovým tělem, v levé pak mučednickou ratolest. Hlavu obtáčí svatozář z pěti hvězd, jež upomíná na zázračné světlo, které se údajně objevilo nad místem, kde bylo Janovo zmučené tělo vrženo do Vltavy.

Transfer sochy jeřábem

Dolnolutyňská pískovcová socha stála na nepevném podloží a byla již ohrožena stabilita podstavce. Byla pokryta řasami a mechem; povrchové poškození biologickými a klimatickými vlivy postoupilo i do hlubších vrstev, což běžnému zraku uniká. Nikoli však restaurátorům. Musí dbát každého detailu a adekvátně stavu nasadit i odpovídající "léčbu", která začala ihned po náročném stěhování sochy a usazení pod přístřešek za budovou rektorátu Ostravské univerzity. Restaurátorský záměr zachycuje detailní ohledání, stav poškození skulptury a aplikace záchranných prostředků, počínaje chemií k očištění a konzervaci, použitím mechanických prostředků a doplněním původní modelace. Práce

**Detail levé ruky s místem ukotvení
mučednické ratolesti**

minuciózní, s trochou nadsázky podobná práci mikrochirurgie.

Mnohdy je třeba vážit, zda prvky, které se v dobré vůli časem vyměňovaly, nebo dokonce "vylepšovaly" (v našem případě kovové atributy, zajišťující jednoznačnou charakteristiku světce), odpovídají době vzniku uměleckého díla. Hledá se srovnáním v podobné sochařské nebo i obrazové produkci shodného historického času. Také v tomto ohledu práce restaurátora vyžaduje znalost historických souvislostí, analogie v sochařské produkci apod., které mnohdy mohou vést i k závažným novým poznatkům. V případě dolnolutyňské sochy by se třeba dal očekávat srovnávací průzkum dalších

**Detail podstavce s nánosem
minerálních krust**

již určených Stanettiho soch v blízkém okolí a s větší pravděpodobností by vyvstala možnost prokázat její autorství. Zkrátka: restaurátorské práce by mohly podnitit i sochařskou detektivku.

Očištěná socha s obnovenou detailní modelací čeká na montáž kovových atributů, tj. svatozář s hvězdami a palmovou ratolest

Průběžně restaurovaný podstavec

A nakonec nelze opomenout: restaurátorské práce proběhly pod vedením Mgr. et BcA. Markéty Müllerové, Rest ART M. Müllerová s.r.o., Restaurátorský a umělecký ateliér. Znovuoživená socha se na své místo dostane nejspíše na jaře 2024.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Legenda o sv. Janu Nepomuckém

Jan z Pomuku, Jan Nepomucký, nebo také Jan z Nepomuku jsou varianty jména historicky doložené osoby. Narodil se roku 1340, studoval právo na UK v Praze a církevní právo v italské Padově. R. 1389 jej arcibiskup Jan z Jenštejna jmenoval generálním vikářem. Na tomto postu byl zapleten do mocenských sporů Václava IV. s arcibiskupem Janem z Jenštejna o jmenování biskupů. Jan, jako osoba, která potvrdila volbu nového kladubského opata, se proto dostal do nemilosti krále. Pozdější prameny uvádějí jako možnou příčinu královny nenávisti vůči Janovi i skutečnost, že Jan byl zpovědníkem královny manželky Žofie a odmítl vyzradit její zpovědní tajemství.

Faktem zůstává, že byl umučen 20. 3. 1393 na staroměstské rychtě. Jeho tělo bylo zašito do pytle a svrženo z Karlova mostu a později nalezeno na pravém břehu Vltavy.

Velký návrat ztraceného svatostánku

Do vzácné kaple ve Středisku sociálních služeb ve Frýdlantu p.O. se po opravách vrátil život. V listopadu tam biskup Martin David při mši svaté požehnal nový oltář. Navíc se bezmála po čtyřiceti letech objevil na původním místě také svatostánek, který pokládali místní lidé za ztracený.

Kaple ve frýdlantském městském domově pro seniory se dá rozeznat už z ulice při pohledu na fasádu.

Kapli navrhl architekt ostravské katedrály Gustav Meretta. Celý areál nechal v 70. letech 19. století vybudovat kardinál Bedřich z Fürstenberka jako školní zařízení pro dcery arcibiskupských úředníků. Na jeho pozvání také ve městě působily sestry boromejky. Za druhé světové války se budova proměnila v lazaret, později v gymnázium a domov pro seniory. Poslední sestry z kláštera odešly v roce 1971 a tehdy začalo v životě kaple neblahé období. Z kaple se stalo skladiště a dovnitř byl zaveden kouřovod, což poničilo původně modré hvězdné nebe na stropě. Naštěstí se ale nepodařilo dotáhnout zkázu kaple do konce rozdělením kaple na dvoupatrovou jídelnu. Příběh záchrany začal krátce po pádu komunismu a velký vliv na něj měly také farnice kolem paní Anny Kubátové, které v ústavu pracovaly jako zdravotní sestry. V únoru 1990 už v kapli první bohoslužbu slavil olomoucký arcibiskup František Vaňák.

Velmi vzácný svatostánek, do kterého nechal kardinál Fürstenberk vložit drahokamy a šperky, které zdědil po rodičích, se ale nalézt nepodařilo. To se změnilo až poté, co do frýdlantské farnosti přišel P. Roman Macura a vyslechl si přednášku o historii kláštera od projektové manažerky střediska Zuzany Poppek. „S panem ředitelem Hořínkem rádi šíříme povědomí o

našem Středisku. Tehdejšímu faráři Romanu Macurovi jsem ukázala, jak náš svatostánek vypadal. Zaujalo ho to a zmiňoval se o našem hledání na jiných místech,“ popisuje Poppek. Díky přátelům a zmínce v jedné knize ho stopy dovedly do farního kostela ve Slatině u Bílovce. Zpětně se tak Frýdlantští začali dozvídat, proč svatostánek zmizel. „Na Čeladné působil v 80. letech P. Josef Trtík. Ten se rozhodl svatostánek ukrýt, protože se bál jeho zničení. Odvezl si ho pak s sebou na další působiště do Slatiny u Bílovce,“ hovoří Poppek o knězi, který zemřel v listopadu 2018 v Cholině u Litvle. „Z našeho příběhu vyplývá, že spolu lidé musí komunikovat. Jen díky vzájemnému sdílení se svatostánek povedlo najít,“ domnívá se.

„Vůbec jsem netušil, že ten svatostánek není náš,“ ohlíží se za nálezem P. Piotr Kowalski, současný farář ve Slatině. Tomu se podařilo zařídit náhradní svatostánek z Nizozemska a letos v květnu mohlo proběhnout předání svatostánku zpět do Frýdlantu. Na jeho opětovné umístění do kaple v bývalém klášteře se 4. listopadu přijeli podívat také farníci ze Slatiny a bohoslužbu z kaple živě přenášela také TV NOE.

„Počítáme s tím, že se do kaple vrátí čtvrtední dopolední a také sobotní večerní mše svaté,“ řekl frýdlantský farář P. Lukáš Engelmann. Město také chystá různé kulturní programy.

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

17. října 1923 se v Přívoze (dnes místní část Ostravy) narodil muzikolog, etnograf, pedagog, rozhlasový pracovník PhDr. Ivo Stolařík, CSc., dr. h. c. Po maturitě v roce 1942 byl pracovně nasazen na šachtě František v Ostravě-Přívoze, kde se zapojil do partyzánské skupiny Jan Žižka. Na počátku roku 1945 byl zatčen a vězněn v brněnských Kounicových kolejích. Po válce začal pracovat v Čs. rozhlasu v Ostravě a v Praze jako režisér a redaktor, a přitom studoval hudební vědu na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1954 - 1963 působil jako vědecký pracovník Slezského studijního ústavu v Opavě, v období 1963-1973 byl ředitelem a pak dramaturgem Státní, později Janáčkovy filharmonie Ostrava. Po nuceném odchodu z filharmonie přijal místo redaktora pražského hudebního vydavatelství Supraphon. Do rodného kraje se vrátil v roce 1980, z Ostravy dojížděl do Rožnova pod Radhoštěm. Zde působil jako odborný pracovník Valašského muzea v přírodě, kde setrval až do odchodu do důchodu v roce 1997. Ivo Stolařík byl zakladatelem a nejvýznamnějším představitelem muzikologického bádání na Ostravsku a českém Slezsku. Ivo Stolařík zemřel 5. srpna 2005 ve Staré Turé na Slovensku.

Muzikolog Ivo Stolařík při předávání Ceny města Ostravy 26. září 2001

1. listopadu 1923 byla udělena licence na provozování kina Imperial (později Moskva) ve Vítkovicích vítkovickému odboru Masarykovy ligy proti tuberkulóze. Stalo se tak poté, co byla podle nového zákona odňata licence jednotlivcům, tedy i prvnímu majiteli a zakladateli kina Adolfu Habermfeldovi. Ten kino provozoval již před 1. světovou válkou, nejprve ve svém hostinci, vedle něhož postavil novou účelovou budovu na dnešní ulici Obránců míru, určenou výhradně pro filmová představení. Kino mělo 631 sedadel a např. v roce 1936 se zde konalo 16 představení týdně s průměrnou návštěvou 182 diváků. Průměrná cena vstupenky byla 2,7 Kč. Za 2. světové války kino provozoval Hanuš Dorasil, který zároveň vedl vítkovická kina Rekord a Central. Ještě za války bylo kino uzavřeno. Svou činnost obnovilo v říjnu 1945 pod novým názvem Moskva a promítalo se v něm až do roku 1970.

3. prosince 1923 se v Plesné narodil malíř a scénograf Otakar Schindler. Těsně po skončení 2. světové války spolu s Drahomírem Šajtarem založil ostravské amatérské divadlo Kytice. Po jeho proměně v profesionální scénu Divadlo Petra Bezruče se v roce 1955 stal jeho prvním scénografem. V roce 1974 přesídlil do pražského Realistického divadla, kde v 80. letech vytvořil úspěšný tandem s režisérem Lubošem Pistoriem. Často spolupracoval také s režisérem Janem Kačerem. Podílel se

rovněž na návrzích scén pro televizní inscenace ostravského televizního studia nebo loutkových filmů vznikajících v ateliérech v Praze, Ostravě a Bratislavě. Vedle scénografické tvorby se zabýval malbou a návrhy keramických mozaik. V roce 1964 spoluzakládal ostravskou výtvarnou skupinu Kontrast. Zemřel v Berlíně 22. října 1998.

14. prosince 1523 český král Ludvík Jagellonský udělil listinou sepsanou v Prešpurce (Bratislavě) městu Ostravě na žádost olomouckého biskupa Stanislava I. Thurzo třetí výroční trh. Měl se konat o Třech kráľích po osm dní. Výslovně se uvádělo, že jde o obnovu starší výsady, aby "obyvatelé města Ostravy, majíc takovou milost a obdarování naše, tím lépe a dostatečněji se opravovali a živnosti své vésti mohli." Zároveň se všichni úředníci a poddaní království českého, markrabství moravského a knížectví slezského nabádali, aby Ostravským v konání jarmarku nepřekáželi.

Listina českého krále Ludvíka Jagellonského ze 14. prosince 1523 pro město Moravskou Ostravu

20. prosince 1923 je datováno rozhodnutí čs. vlády, že návrh na sloučení patnácti moravských a slezských obcí v jediné Horní město Ostravu se bude týkat jen sedmi obcí náležejících k zemi moravské. Podle tohoto rozhodnutí se Moravská Ostrava, Přívoz, Mariánské Hory, Vítkovice, Hrabůvka, Nová Ves a Zábřeh nad Odrou od 1. ledna 1924 slučovaly v jedinou místní obec pod názvem Moravská Ostrava. Do jejího čela byl jmenován Jan Prokeš, dosavadní předseda správní komise města Moravské Ostravy. Sloučením se rozloha města více než zptinásobila, neboť z původních 775 ha vzrostla na 4 028 ha. Počet obyvatel stoupl z původních 42 tisíc na 113 tisíc. Jednání o vytvoření tzv. Velké Ostravy trvalo dlouho (první návrh vládě byl podán již 24. září 1919) a bylo komplikované, neboť bylo mimo jiné nutné měnit zemské hranice mezi Moravou a Slezskem. ➔

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.
Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně
18, 702 00 Moravská Ostrava
IČ 265 95 982 Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
E-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

KALENDÁRIUM

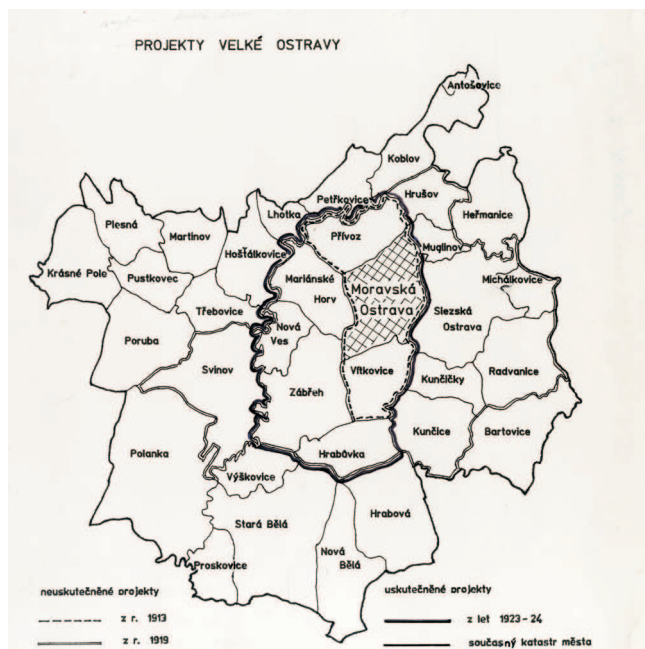
25. prosince 1923 byl veřejnosti zpřístupněn Lidový dům v Moravské Ostravě na dnešní Veleslavínově ulici. Byl majetkem sociálně demokratické strany. Jeho jádrem byl tehdy největší sál ve městě schopný pojmut až dva tisíce lidí, dále zde byla tělocvična Dělnické tělocvičné jednoty, knihtiskárna, místnosti pro stranický sekretariát, Dělnická záložna, restaurace a další. Stavba byla zahájena počátkem roku 1923 podle projektu architekta Františka Franze. Stavbu realizovalo Výrobní družstvo odboru stavebního v Moravské Ostravě nákladem 2 mil. korun.

Lidový dům na Veleslavínově ul. v Moravské Ostravě krátce po svém otevření v roce 1923

27. prosince 1823 ve Skašticích (okr. Kroměříž) se narodil Jan Pobial, učitel a školní inspektor. Učitelskou dráhu zahájil v roce 1841 po složení učitelské zkoušky na německém učitelském ústavu v Olomouci. Do Moravské Ostravy přišel v roce 1859 a jeho prvním působištěm se stala farní škola. V roce 1868 byl ustanoven ředitelem na nově zřízené hlavní škole v Moravské Ostravě. V průběhu let se stal uznávaným pedagogem, za což získal v roce 1886 od rakouského císaře zlatý záslužný kříž. Jako zástupce učitelů byl jmenován členem místní i okresní školní rady a také vykonával funkci školního inspektora. Jeho další aktivity byly spojeny např. s Učitelskou jednotou Komenský nebo Ústřední maticí školskou v Moravské Ostravě. Ve volných chvílích se věnoval historii a hudbě. Jeho jméno nese ulice v Moravské Ostravě. Zemřel 14. prosince 1892 v Moravské Ostravě.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Bohumín někteří neviděli roky. Město pro ně uspořádalo okružní jízdu.

Senioři z Bohumína, kteří mají problémy s pohybem, vyrazili letos 30. října na okružní jízdu městem. Pro padesát zájemců objednala radnice speciálně upravený autobus pro vozíčkáře, role průvodce se zhostil jako obvykle starosta Petr Vícha. Mnozí z klientů místních domovů pro seniory a Centra sociálních služeb neviděli některé části města roky.

Jednou z nich je i Anna Kurucová (72), která žije v domě pro osoby s omezenou schopností pohybu či orientace v městské části Vrbsice. „O možnosti podívat se autobusem po Bohumíně jsem se dozvěděla v našem Seniorklubu. Ještě jsem se exkurze nikdy neúčastnila. Ujdu sama jen kousek, na delší vzdálenosti potřebuji vozíček,“ řekla. Přihlásila se proto, aby se dostala mezi lidi a podívala se, co se ve městě změnilo. „V některých částech jsem byla naposledy před lety. Přitom tady žiji už téměř čtyřicet let. Pocházím z Bukovce, ale Bohumín mi přirostl k srdci. Zůstala jsem tu i po manželově smrti,“ svěřila se.

Dříve narození Bohumíňáci si letos během vyjíždky prohlédli zrekonstruovanou Červenou kolonii, stavbu protipovodňových hrází v Pudlově či vznikající novou čtvrť v lokalitě P. Cingra. Podívali se i do Vrbsice, Starého Bohumína, Skřečoně a Záblatí. „S našimi seniory jsme začali společně objíždět Bohumín před více než deseti lety. Pro lidi, kteří trpí onemocněním pohybového aparátu, případně jim už vysoký věk neumožňuje ujít delší trasu, je to často jediná možnost seznámit se na vlastní oči s novinkami ve městě. Navíc se dostanou do společnosti vrstevníků a v autobuse je vždy neformální a přátelská atmosféra. Hlavním smyslem této akce je umožnit jim prožít nevšední zážitek, který mohou sdílet s ostatními. Z jejich reakcí na konci trasy je vidět, že jsou spokojeni,“ uvedl starosta Bohumína Petr Vícha.

Prohlédnout si proměny města díky okružní jízdě mají senioři každoročně. Akci pořádá radnice ve spolupráci s Centrem sociálních služeb Bohumín u příležitosti říjnového Dne seniorů. A zájem cílové skupiny roste. „Loni jsme evidovali třicet účastníků, letos už padesát. Protože autobus, který si půjčujeme z Centra sociálních služeb Hrabyně, je speciálně vybaven pro potřeby hendikepovaných cestujících, museli jsme tentokrát zorganizovat dvě jízdy, abychom uspokojili všechny,“ uvedl vedoucí sociálního odboru bohumínské radnice Daniel Ucháč.

Text a foto: Jana Končítková

Setkání seniorských klubů

21. října se konalo tradiční setkání, které pořádá Koordinační centrum seniorů Ostrava (dále jen KCSO). Akce se účastnilo více jak 100 seniorů z různých klubů a sdružení. Čekal je opět mimo jiné zajímavý a pestrý program, tombola a zábava při živé hudbě.

Senioři si sdělili zážitky z akcí konaných v průběhu roku svými kluby a pochlubili se i svými sportovními úspěchy a medailemi, které získali na sportovních hrách seniorů.

Setkání členů různých klubů je dobrou příležitostí pro vzájemnou spolupráci jednotlivých klubů. Zmíněny byly také aktivity Rady seniorů města Ostravy. K dobré náladě přispěla živá hudba DUO Pohoda a zajímavá byla i bohatá

tombola. Podle sdělení účastníků setkání se opět vydařilo a už se těší na další. Z dalších akcí pořádaných KCS Ostrava určitě stojí za zmínku zájezdy, soutěže, besedy, sportovní hry a další. (hol)

Papučový den pomáhá

Zástupci vedení statutárního města Ostravy a magistrátní zaměstnanci nazuli dne 11. 10. k cestě do práce papuče různých tvarů, barev a velikostí. Tímto způsobem podpořili celorepublikovou akci s názvem Papučový den coby součást kampaně DOMA. Ta má za cíl poukázat na smysl a prospěšnost mobilní hospicové péče. Díky ní mohou lidé trávit poslední dny života v domácím prostředí.

Papučový den poukazuje na neblahou skutečnost, že ačkoliv si v České republice většina lidí dlouhodobě přeje dožít v klidu domova, podaří se to zhruba 20 % tuzemské populace. Právě služby mobilních hospiců mohou tuto situaci změnit k lepšímu. Podporou Papučového dne tak veřejnost pomáhá rozšiřovat povědomí o roli mobilních hospiců, jakož i zájem o jejich služby. Rodiny nevyčísitelně nemocných či umírajících lidí díky kampani zjišťují, že

jejich nejbližším lze zajistit důstojný a v rámci možností klidný závěr životní pouti. K dispozici jsou jim odborníci z řad psychologů, zdravotníků, sociálních pracovníků nebo duchovních. Využít mohou rovněž nabízených zdravotnických přístrojů či potřeb. Do kampaně DOMA se letos zapojilo dohromady 21 českých hospiců.

Senioři oslavili svůj svátek

Říjen byl nabitý událostmi tradičně souvisejícími s oslavami Mezinárodního dne seniorů.

Starosta Petr Veselka, místostarostky Valentina Vaňková a místostarostka Alena Pataky.

Jedna taková oslava proběhla 11. října v pavilonu A na Černé louce. Akce se zúčastnilo bezmála 700 seniorů z městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Pro všechny účastníky tam bylo připraveno malé občerstvení, kulturní program i malý dárek - kalendář. Přítomní si tak mohli nejen poslechnout, ale třeba i zatančit na písničky Ivo Jahelky nebo skupiny revival Beatles.

Se seniory si na Černou louku přišli popovídat i zástupci vedení městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (viz obrázek).

SeniorOVA akademie

Městská policie Ostrava letos přišla s uceleným projektem pojmenovaným jako SeniorOVA akademie. Ten si klade za cíl přispět ke zvýšení bezpečnosti ostravských seniorů. V rámci akademie strážníci připravili celkem 11 přednášek a dvě exkurze přímo na svých pracovištích.

Přednášky poskytly účastníkům praktické rady, jak nejlépe ochránit sebe, své bezpečí, a to doma i na ulici či v kybernetickém prostředí. V pozicích lektorů se představili zkušení strážníci a odborní školitelé.

V rámci exkurzí pak senioři navštívili Integrované výjezdové centrum v Ostravě-Jihu a budovu 112 v Nemocniční ulici. Zjistili tak jak funguje spolupráce složek Integrovaného záchranného systému, tedy hasičů, policie, zdravotníků a strážníků. „Preventivní práci se seniory se věnujeme dlouhodobě, a to i kvůli tomu, že senioři jsou považováni za zvlášť zranitelné oběti trestných činů. Věřím, že rozsah informací získaných na tomto vzdělávacím programu pomůže zúčastněným seniorům ke zvýšení jejich pocitu bezpečí jak doma, tak i ve městě samotném,“ řekl k projektu ředitel MP Ostrava Miroslav Plaček.

Členové Koordinačního centra seniorů Ostrava využili také nabídky Městské policie Ostrava a na vlastní oči uviděli například výcvik jízdních oddílů i psůvodů s jejich svěřenci. ↓

(hol)

Ohlédnutí za setkáním rodáků a přátel Hrušova

Kostel, bývalá škola a pár budov v okolí radnice, to je vše, co zbylo z bývalého Hrušova, který dnes spadá pod městský obvod Slezská Ostrava. Řidiči, kteří jedou po dálnici od Ostravy směrem na Bohumín a Polsko vidí tuto část Ostravy už jenom jako novou průmyslovou zónu. Ale Hrušov, který byl založen v roce 1256 a od roku 1908 do roku 1941 byl městysem, zažil už lepší časy. Bylo to místo, kde se dobře žilo. Kromě celé řady průmyslových podniků a dvou dolů v místě i blízkém okolí tu byly pro občany Hrušova obchody, školy, kino, koupaliště, restaurace, sportovní kluby, divadelní soubory a bohaté společenské vyžití.

Vlivem důlní činnosti, která narušila statiku většiny budov, se obyvatelé od šedesátých let stěhovali do jiných obvodů Ostravy. V těch letech také postihly Hrušov další povodně - v roce 1960, 1985 a zkázu již napul vystěhovaného Hrušova dokončila povodeň v roce 1997.

Ještě předtím tři rodáci - Květoslav Knappek, Milan Ševčík a Růžena Slivková přišli v roce 1988 s nápadem uskutečnit setkání rodáků. A hned na tom prvním bylo 260 účastníků. A ti si přáli, aby se u prvního ročníku nezůstalo. A odkaz se plní. V letošním roce - po 35 letech - se rodáci a přátelé Hrušova sešli již po dvanácté. Současní rodáci, kteří se podílejí na organizaci velkých setkání se v menším počtu setkávají kromě prázdninových měsíců každé první pondělí v měsíci v klubovně fotbalového klubu Jiskry Hrušov v Muglinově. Ale ta "velká" setkání se konají zpravidla jednou za tři roky. Zrovna to dvanácté se z důvodu "covidu" uskutečnilo koncem letošního května až po pěti letech.

Ajak to na těch setkáních i na tom letošním vypadalo?

Místem setkání už dávno není Hrušov. To letošní bylo už opakovaně v Petřkovcích, bývalo ale i na Slezské Ostravě a několikrát i ve vítkovickém hotelu Atom. Stejně, jako ta předchozí, i to letošní bylo celodenní s účastí více než dvou stovek účastníků. Na setkáních se samozřejmě vzpomíná na zakladatele pětaticetileté tradice, na bývalé významné rodáky, na hrušovské učitele, prodejce, slavné sportovce, sousedy, spolužáky...

Dlouhodobě věnují pozornost rodákům představitelé města, zejména městského obvodu Slezská Ostrava. Zástupci vedení obvodu rozhodně nechybí na velkých setkáních, kromě toho v průběhu roku navštěvují i některá z měsíčních setkání organizátorů.

Samozřejmě, že největší zásluhu na uskutečněných setkáních mají organizátoři. Původní zakladatelé i celá řada organizátorů z předchozích let už na současné účastníky shlížejí z pomyslného hrušovského nebe. Ale vždy se najdou další... i když i ti mají většinou přes sedmdesát i více...

Za to letošní velmi úspěšné setkání děkovali ve svých vystoupeních a při loučení účastníci i organizátorům sdruženým kolem Zdeňky Dudkové. A přáli si, aby se za další tři roky rozhodně uskutečnilo i setkání třinácté.

Pavel Pásek

Někteří rodáci se stali známými i "za hranicemi" Hrušova. Narodili se tam například herec Vlastimil Brodský, zpěvačka Marie Rottrová, či herec Karel Fiala - slavný Limonádový Joe, známý ostravský hokejista a trenér Ladislav Staněk, také prarodiče a otec světoznámého plastického chirurga Bohdana Pomahače, ale i řada jiných. Zejména první dva jmenovaní se několika ročníků setkání rodáků přímo zúčastnili... a "hrušovská" zpěvačka Maruška Rottrová přijela k velké radosti všech, mezi své rodáky i letos.

SOCIOPOINT

místo prvního kontaktu

Pomůžeme vám:

- ✓ najít vhodnou pomoc k řešení tíživé životní situace
- ✓ získat kontakty, formuláře, informace
- ✓ ZDARMA, anonymně

Bezplatná linka: ☎ 800 700 650

Osobně: Magistrát města Ostravy (Nová radnice)
Prokešovo nám. 8, Moravská Ostrava

E-mail: sociopoint@ostrava.cz

OSTRAVA!!!

Poradenství pro občany v tíživé sociální situaci nabízí od 1. října 2021 Magistrát města Ostravy. Na SOCIOPOINT se o radu můžete obracet anonymně osobně, telefonicky na bezplatné lince nebo e-mailem. K dispozici je i mobilní aplikace s přehledem veřejných služeb v Ostravě.

Známe vítěze soutěže Miss Babča & Štramák roku 2023

Sedmý ročník soutěže Miss babča & Štramák roku o nejsympatičtější seniorku a seniora zná vítěze! Miss Babčou se stala paní Jana Kotalová. Společně s volbou Miss Babči probíhal souběžně i třetí ročník soutěže Štramák roku. Štramákem se stal Miroslav Fober.

Do soutěže se mohli přihlásit senioři a seniorky starší 65 let s trvalým bydlištěm v Moravskoslezském kraji. Uzávěrka přihlášek byla do 31. května 2023. Do soutěže se v letošním roce přihlásilo 15 žen a 7 mužů.

Zajímavým programem soutěže již tradičně provázeli moderátoři Šárka Zubková a Zdeněk Kačor. „Před krajským kolem, byla i okresní kola, která byla jakýmsi předvýběrem soutěže“, říká organizátor Zdeněk Kačor. Do krajského kola - finále, které se uskutečnilo 27. září 2023 od 16 hodin v Akordu, postoupilo 10 žen a 4 muži.

„Nechyběly tři tradiční okruhy - představení, volná disciplína a módní promenáda ve společenských šatech“, popisuje produkční Petr Kubala. O vítězích rozhodovala nejenom sedmičlenná porota. Zapojili se taktéž i diváci z celého zaplněného sálu, kteří rozhodli o Miss Sympatie a Štramákovi sympatákovi.

Pořadí výherců:

MISS BABČA

I. Vicemiss

II. Vicemiss

ŠTRAMÁK ROKU

Miss Sympatie

Štramák sympaták

Jana Kotalová

Božena Partyková

Jozefína Gajdošová

Miroslav Fober

Jana Kotalová

Josef Jelínek

Členové poroty:

Mgr. Jan Dohnal - primátor města Ostravy

Ing. Pavel Gluc - Krajská rada seniorů MSK

Bohdana Kůrková - majitelka firmy Molet

Ing. Bc. Martina Jarošková - místostarostka Ostrava-Jih

MgA. Jan Rokyta - společnost AKROD & POKLAD, s.r.o.

Ing. Zdeněk Chlopčík - taneční mistr

Bc. Jiří Navrátil, MBA - náměstek hejtmána MSK

VII. ročník soutěže Miss Babča & Štramák má působnost celého Moravskoslezského kraje, a to díky finanční podpoře Moravskoslezského kraje. **Vítězka Miss Babča 2023 Jana Kotalová** reprezentovala náš kraj v celostátním finále Babička roku 2023 v Olomouci 24. října 2023. ↓

← Do Olomouce se na finále sjelo celkem čtrnáct žen. Stříbrnou babičkou se stala Božena Jindrová z Královéhradeckého kraje. Titul Babička sympatie letos obdržela Jana Špičková z Olomouckého kraje. Nejstarší zúčastněnou babičkou se stala devětaosmdesátiletá Alena Švehláková ze Zlínského kraje. Soutěž Babička roku se každoročně koná při příležitosti svátku seniorů.

Sloužit všem, kteří potřebují útěchu

Ostravsko-opavská diecéze oslavila 16. října svou hlavní patronku - sv. Hedviku Slezkou. Biskup Martin David při té příležitosti vyznamenal 22 osobností všedního dne: ženy i muže, kteří trpělivě slouží lidem například ve farnostech nebo v Charitě. „Slavit sv. Hedviku neznamená žít v nostalgii po světě, který byl ve 13. století. Je to připomínka naší zodpovědnosti za přítomnost, abychom do naší doby přinášeli tak jako svatá Hedvika živé evangelium,“ podotkl biskup Martin na počátku slavnostní večerní mše v katedrále Božského Spasitele. V promluvě pak zmínil tři rysy života svaté Hedviky, které viděl i v životech oceněných. Podobně jako ona máme být i dnes lidmi modlitby, svědky o Kristu a sloužit všem, kdo hledají útěchu. „Děkuji všem, kteří se v našem společenství církve modlí, svědčí a slouží. I díky nim církev roste do budoucnosti,“ uvedl biskup Martin David.

1,5 milionu vystoupaných schodů

Slova díky uslyšel také Jiří Jedzok z Českého Těšína, který ve farnosti přes 50 let sloužil jako věžní hodinář. Padesát let pomáhal pan Jiří Jedzok ve své farnosti Český Těšín zdánlivě nenápadně. Na jeho službu se ale spoléhali i mnozí kolemjdoucí. Staral se totiž o to, aby šly na minutu přesně hodiny na věži chrámu Nejsvětějšího srdce Páně. 16. října si na slavnost svaté Hedviky odnesl z ostravské katedrály diecézní ocenění.

Vždycky když pan Jiří Jedzok přichází k česko-těšínskému kostelu, upne zrak vzhůru. Reflex vybudovaný během padesátileté služby věžního hodináře se zřejmě nedá vymazat. „Máme takový zvyk, že jsme se vždycky cestou na dovolenou nebo na výlet nejprve zastavili u kostela a stejně při návratu,“ vzpomíná muž, který se vyučil důlním zámečnickem. Dnes už u těšínského hodinového stroje vládne automatizace.

Černobílé foto z rodinného alba pana Jedzoka – ukazuje lešení na věžičce, které si sám postavil.

Od roku 1966 až do roku 2016 ale do věže pan Jedzok musel stoupat každý den a hodiny manuálně seřizovat. Většinou to bylo po noční směně na šachtě. Dá se spočítat, že za tu dobu vystoupal nejméně 1,46 milionu schodů a překonal převýšení 361 kilometrů.

O hodinový stroj se začal starat v sedmé třídě spíše z nouze, protože starším ministrantům se už nechtělo. Stroj se tehdy opožďoval o pět minut denně. Po generální opravě z roku 1975 to už bylo díky šikovnosti pana Jiřího nanejvýš pár vteřin. Kolikrát musel cestou nahoru bojovat s počasím. Občas totiž přes nedoléhající žaluzie dovnitř nasněžilo a bylo potřeba si odmést sníh z úzkých schodů. Společníci mu byly dlouhá léta poštolky. „Na dole jsem jim chytal myši a nosil jsem jim je,“ směje se muž, který ve výškách pracoval také na dole. „Dělal jsem v údržbě jámy, která byla 800 metrů hluboká,“ vzpomíná senior, který na svého Anděla strážného nedá dopustit. Při jednom karambolu se málem do hlubin dolu zřítíl a jeho život visel na vlásku.

Na věž farního kostela vidí pan Jiří z okna svého bytu, k hodinám už ale kvůli slabému zdraví nevyleze. Novogotický chrám ovšem zná i z ptačí perspektivy - ve farnosti se totiž

dlouhé roky pouštěl do práce ve výškách. Poprvé už ve školních letech. „Přes věžní okénko jsme s kamarádem vylezli a natřeli ciferníky. Nikoho jsem se dopředu neptal, protože takovému děcku by to nikdo nedovolil. Když jsem to pak oznámil faráři, málem se mu podlomila kolena,“ usmívá se pan Jiří, který tvrdí, že zámečnick by měl umět všechno. Jako samouk se pouštěl i do restaurátorských prací na různých kamenných ornamentech. Sám si také stavěl lešení na špičce věže a vymýšlel další zlepšováky. „Jaksi jsem to zrobil,“ shrnuje své umění. Do opravy ciferníku a ručiček věžních hodin se pustil na začátku milénia. Od té doby je na hodiny radost pohledět.

Pan Jedzok s manželkou při předávání ocenění – po pravé straně biskup Martin David a generální vikář Jan Czudek. (foto: Lena Nowak / Člověk a Víra)

„Do oprav jsem zapojil všechny děti. Když jsme vytahovali nahoru ciferník hodin, nejmladší dcera se starala o kladku,“ vypráví pan Jiří, kterému je celoživotní oporou manželka Marie. I s ní se seznámil díky věži. „Jako schola jsme chodili do kostela adorat ve Svatém týdnu. Chtěla jsem si zapsat službu a tehdy jsem zahlédla, jak si bere klíče a kamsi odchází. Ptala jsem se jeho kolegy, kam má namířeno, a on mi prozradil, že do věže. Chtěla jsem se tam taky podívat, ale dostala jsem odpověď, že tam žádné holky brát nebude. To byl březen 1967,“ vzpomíná Marie Jedzoková. Dnes se oba radují z desíti vnoučat.

Ondřej Elbel

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slavnostní setkání seniorů - Oslavy Mezinárodního dne seniorů

Krajská rada seniorů MSK uspořádala 30. září 2023 v rámci oslav MDS **Slavnostní setkání seniorů kraje** v Hlučíně. Čtyři autobusy se seniory kraje dopoledne vyrazily na prohlídky pamětihodností a zajímavostí kraje. Jedna výprava zajela na prohlídku Státního zámku Raduň, druhá na prohlídku Muzea Hlučínska a Areálu čs. opevnění do Darkoviček, třetí "fárala" do Dolu Michal, Národní kulturní památky a čtvrtá zajela do Vagonářského muzea ve Studénce. Po společném obědě se všichni sjeli do Hlučína, kde v Kulturním domě města byl zahájen program oslav.

V zaplněném sále kulturního domu přivítal účastníky oslav předseda KRS MSK Pavel Gluc, náměstek hejtmána kraje Jiří Navrátil, radní města Hlučín Jana Kameníčková, k přítomným pohovořila i předsedkyně RSČR Lenka Desatová a předseda KR MSK SČR Oldřich Pospíšil.

V rámci programu byla vyhodnocena kampaň KRS za rok 2023 a "Seniorkou MSK roku" se stala Hana Práglová, členka krajské rady a předsedkyně senior klubu Bohumín. "Krajským seniorem roku" se stal Karel Moškoř, člen krajské rady a klubu důchodců Střítež. V rámci kampaně byli za svou seniorskou práci v organizacích a klubech oceněni Helena Rybarová Čtyřlístek Jakartovice, Eva Kotarbová MO SČR Ostrava, Marie Seitlová senior klub Bohumín, Helena Vambelki senior klub Bohumín, Olga Lorencová senior klub Bohumín, Jaroslav Bartoš klub důchodů Paskov, Otakar Brňák aktivní senioři Bruntál, Karel Kunčický MO SČR Frýdek-Místek a Jaroslav Obr MO SČR Frýdek-Místek.

Na návrh KRS byli za dlouholetou aktivitu a činnost v seniorském hnutí oceněni Pamětním listem v sametových deskách RSČR: Hana Práglová Bohumín, Ludmila Holubová Ostrava, Jitka Musilová Krnov, Marta Rozprýmová Bruntál, Vlasta Motlochová Vyšní Lhoty, Miroslav Fober Střítež, Karel Moškoř Dobruška, Radim Holeček Velká Polom, Zdeněk Mustar Háj ve Slezsku. Ocenění jim předala předsedkyně RSČR Lenka Desatová.

Všem účastníkům se tříhodinový program líbil a často odměňovali vystupující potleskem. Poděkování za zdařilou akci patří všem, kteří zabezpečovali kompletní servis pro účastníky setkání. Poděkování patří také hlavnímu partnerovi Moravskoslezskému kraji a městu Hlučín, kteří nám vytvořili organizační, finanční a materiální podmínky. Oslav se zúčastnilo 225 účastníků, kteří prožili příjemný podzimní den.

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Podzimní vědomostní kvíz pro Ludgeřovice

Už posedmé se uskutečnil 18. října 2023 velmi oblíbený vědomostní kvíz pořádaný Krajskou radou seniorů Moravskoslezského kraje. Do obce pod Prašivou - Vyšní Lhoty přijelo celkem 22 družstev, nejdále to měli soutěžící až z Bruntálu. **Autor kvízu Radim Holeček**, člen KRS pro podzimní část připravil tyto tématické okruhy: **1. Hudební všehochuť 2. Pivo 3. Tipovačka 4. Kočky 5. Historické české osobnosti 6. České filmové pohádky 7. Zeměpis Evropy 8. České lázně 9. Naši sportovní reprezentanti 10. Moravskoslezský kraj.**

Úvodního slova se ujal předseda KRS MSK Pavel Gluc, který vřele přivítal všechna soutěžící družstva a také starostu obce Vyšní Lhoty pana Romana Čagalů. Starosta obce přítomné v restauraci Maryčka pozdravil a stručně představil svou obec a pak se již urputně soutěžilo. "Kvízák" Holeček připravil velmi těžké otázky a bylo to znát především v prvních kolech. Po polovině soutěže figurovalo v popředí pět týmů v rozmezí jen tří bodů a nikdo se neodvážil tipnout, kdo se nakonec stane vítězem. Až po sečení posledního bodu mohla porota vyřknout konečný verdikt a také konstatovat, že toto byly nejvyrovnanější výsledky ze všech ročníků. Vždyť mezi prvními čtyřmi družstvy byl rozdíl pouhých dvou bodů! I tentokrát o medailových příčkách rozhodlo pomocné kritérium, což je vyšší věkový součet v týmu. Prvenství o jediný bodík urvala trojice z Ludgeřovic ve složení J. Teřák, E. Kosubová, D. Seidlová.

Konečné výsledky: 1. KD Ludgeřovice 73 bodů 2. MO SČR Ostrava 3. KD STŘÍTEŽ oba 72 bodů

Moravskoslezského kraje

SENIORSKÉ SPORTOVÁNÍ ZÁŘÍ A ŘÍJEN 2023

Krajský přebor v tenise - Bohumín

Tenis je sportem, který se dá hrát v každém věku. Už delší dobu hledala Krajská rada seniorů místo, kde by se mohl připravit nějaký tenisový turnaj právě pro seniorky a seniory. Nabídka přišla z Bohumína, kde se podnětu ujal Ota Pawlas a ve svém působišti zajistil tenisové zázemí. K tomu se vstřícně přidal také starosta města Petr Vícha, Seniorský klub Bohumín a Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje.

Poprvé se tak v pondělí 18. září uskutečnil 1. ročník krajského tenisového přeboru ve čtyřhrách seniorů. Hrál se v tenisovém areálu u Parku Petra Bezruče v Bohumíně a do Bohumína z původně dvaceti přihlášených dorazila nakonec jen polovina.

Na zahájení přišel i starosta Bohumína Petr Vícha, který všechny účastníky pozdravil a popřál příjemně strávený čas. Pak již hlavní organizátor Ota Pawlas vyzval jedinou přihlášenou ženu, aby z klobouku vylosovala náhodné dvojice. Tento zvláštní způsob losování přispěl k tomu, že se úplně poprvé spolu setkaly páry z různých koutů kraje a nastoupily na kurty bez jakékoliv společné přípravy. Hrál se systémem každý s každým na jeden set, což je nejméně výhodná varianta, kdy nemusí jedno zakolísání rozhodnout o dobrém umístění. Zcela bez pochyb, bez ohledu na umístění, si obdiv všech zasloužil opravdový srdcař a veterán turnaje pan Oldřich Štverka z Bohumína, jenž zanedlouho oslaví úžasných devadesát let. Spolu se svým vylosovaným partákem Karlem Moškočem měli dohromady úctyhodných 160 roků! O vitalitě nestora turnaje svědčilo i to, že si po skončení zápasů přidal ještě jeden zápas navíc, to se teprve rozehrál, jak sám řekl.

Závěrečné vyhodnocení celého turnaje provedla předsedkyně místního Seniorského klubu Hana Prágllová se svými kolegyněmi. Každá dvojice si odnesla nějaký suvenýr věnovaný městem Bohumín a tři nejlepší debly medaile a vítězové i poháry. Zvláštní ocenění obdržela jediná žena v turnaji Jana Laníková z Kopřivnice a potlesk všech i s cenou také už zmiňovaná tenisová legenda turnaje Oldřich Štverka.

Konečné výsledky turnaje:

1. místo - Pavel Korbut (Kopřivnice) a Petr Machálek (Střítež)
2. místo - Jiří Brus (Kopřivnice) a Ota Pawlas (Bohumín)
3. místo - Gustav Chwistek (Smilovice) a Aleš Kostka (Bohumín)

Krajský turnaj MÖLKKY - Bílovec

Krajská rada uspořádala v rámci akce Aktivní září na podporu 9. ročníku Evropského týdne sportu turnaj ve hře mōlkkky, která se pomalu dostává do podvědomí seniorů jako příjemná, jednoduchá hra. Dá se hrát v podstatě kdekoli a s libovolným počtem hráčů, různého věku a pohlaví, v rodině, na setkání, o dovolené! Nikdy nezklame a všichni, kdo ji hrají se pobaví, zasmějí a vytvoří příjemnou atmosféru v celém kolektivu hráčů! První turnaj dvojic se uskutečnil na antuce v Bílovci, kde připravil pro zájemce této zajímavé hry sportovní zázemí Jiří Tisovský se svými přáteli a hráči. Velice vtipně popsal i podmínky v přihlášce účastníků. Napoprvé se do turnaje přihlásilo 48 hráčů a to je důkaz toho, jak tato novinka na sportovním poli zaujala. Účastníci přijeli například z Píště, Stříteže, Dobrušky, Bohumína, Palkovic, Ostravy a samozřejmě z Bílovce a blízkého okolí! Po odehrání základních skupin se účastníci rozdělili do pavouků hlavní soutěže a soutěže útěchy.

Prvními vítězi se stali **Pavel Tisovský z Bílovce** a **Miroslav Krpec z Rybí**, ceny útěchy si odnesli **Marie Darmovzalová z Ostravy** a **Vlastimil Zámečník z Bohumína**. Všichni prožili pěkný den za slunečného počasí a po skončení bylo slyšet z řad sportovců, že se mōlkkky budou určitě hrát v jejich klubech.

Krajský přebor ve stolním tenise - Brušperk

Po roce se opět v herně brušperské sokolovny sešli seniorští nadšenci stolního tenisu. Krajská rada ve spolupráci s KST Brušperk připravila druhé setkání a zahrát si tzv. pinčes přijelo pět žen a osm mužů. Předseda Pavel Gluc na úvod uvítal hráčky a hráče, představil jim herní plán a po chvíli se již na pěti stolech odehrávaly nelítné souboje o co nejlepší výsledek.

V ženách dominovala suverénně bruntálská **Z. Ježowiczová** před svou kolegyní **A. Křibalovou**, bronzovou příčku vybojovala nejstarší účastnice turnaje **E. Kotková** z Ostravy. V mužích se do finále probojovali loňský vítěz **K. Křupala** a nejstarší muž v soutěži **J. Včíslo** z Ostravy. Ten dokázal, že ani 84 roků není překážkou porážet mnohem mladší kolegy. Třetí místo si do Háje ve Slezsku odvezl **J. Večerek**. V Praze se na konci listopadu konalo první republikové finále a náš kraj a krajskou radu seniorů reprezentovaly obě bruntálské ženy a v mužích kromě vítěze také Pawlas (Bohumín) a Mec (Dobruška).

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. V této rubrice se snažíme zabránit jejich ztrátě. Do některých vzpomínek se teď s námi začtěte.

Nad věcí

Kdysi mi přišla mailem tato fotografie. Hned jsem byla doma. Hotel na našem náměstí a na něm transparent. Kdyby se díval nezasvěcený, pomyslel by si, živé městečko. Ale to je omyl. Je to fronta u papírnictví. Tentokrát na toaletní papír.

Ale nemyslete si, že jste mohli vybírat: bílý, růžový, zelenkavý s kytičkami jako dnes, kdepak. Vyráběl se jen jeden druh a pokyn pro prodavačky zněl: „Jeden kus na hlavu!“ Kdyby se vám jeden kus zdál málo, byla možnost postavit se opět na konec fronty, ale běda, kdyby si vás prodavačka zapamatovala. Kdyby v tu chvíli přišel Američan a zeptal se: Nač čekáte? Na toaletní papír. A proč si ho raději nekoupíte?

Doma jsme si, my ženy, po pracovní době toaletní papír vyrábět nemohly, ani nebylo možno kousíček na veřejných WC šlohnout, neboť tam nebyl, proto jsme musely do fronty. Já jsem byla nad věcí. Do této fronty jsem nešla, raději jsem stříhala noviny. Můj muž neprotestoval. Proč taky. Jednak si je mohl po kousíčkách pročíst ještě jednou a za druhé tušil, že bych mohla do fronty poslat jeho. Sice věděl, že bych ho pro něco tak potupného nepřemluvila, ale nač čeřit rodinou pohodu. A já, protože jsem to věděla taky, jsem to raději ani nezkoušela. Jsou činnosti, ke kterým se muž nepropůjčí. Jedna z nich je věšet prádlo a druhá vystát dolík mezi babama ve frontě, byť i na nezastupitelný hajzlpapír. Jo, čekat takhle dva dny na auto, ve spacáku celou noc na televizor, sporák nebo mrazák a nevědět co vlastně přivezou, to už byla svým způsobem chlapecká práce. V tu dobu k nám přišla vzácná návštěva ze zahraniční a u nás byly na WC nastříhané noviny. Byla bych se hanbou propadla, ale neměla jsem kam. Dodnes nevím, jestli to návštěva pochopila nebo mě považovala za neandrtálce.

Když se tvořila fronta na svetry, bylo řešení. ROH zakoupilo pletací stroj, který jsme si půjčovaly domů a vyráběly svetry, čepice, šálky pro celou rodinu. Manžel koukal na fotbal a my pletly. Někdy jsme si musely dát pauzu, abychom ho přejížděním a hrčením jezdce nerušily. Fronty na zavařeniny se také řešily doma. Zakoupily se sklenice a zavařovací hrnec. Pracovní síla byla po práci k dispozici. Zavařovalo se ovoce, zelenina i maso, dělaly se džemy, šťávy, mošty, lečo a ptáte se proč? Protože všechno bylo plánované, na chlup tak, aby se nedostávalo.

Tak takhle jsme, my ženy, utrácely naše mládí po pracovní době. Jednou či dvakrát týdně to bylo maso, každý čtvrtek knihy, sem tam banány, pomeranče, buráky, flanelové košile, kozačky, hračky (zvláště Rubikova kostka), koberce, záclony, před vánoci máslo, kakao a kdo ví co ještě. O riflích ani nemluví, to byla záležitost Tuzexu. A ptáte se, co dělali mezitím naši muži? Víte, že ani nevím. Asi vymýšleli vtipy a parkovali na náměstí zadarmo.

Marta Urbanová

Od verpánku k trdelníku

Ve svém vzpomínání bych neměla zapomenout na dny, kdy počasí bylo tak škaredé, že jsem nesměla z domu vystrčit ani nos. Kam mi až paměť sahá, nevybaví se mi, že bych se někdy nudila. Doma bylo vždycky na co koukat. Než táta začal pracovat v elektrárně, šil doma nové boty, nebo lidem spravoval ty staré. Bylo moc zajímavé dívat se, jak z kusu krásné voňavé kůže ostrým knajpem vykrajuje různé kousky, ty pak všelijak na okrajích ořezává, k dratvi z prasečí štětiny jakýmsi kouzlem přilepí zvláštní nit a sešívá je k sobě. Za pár dní z těch kousků byla krásná nová bota.

Dlouhá léta mého dětství šil boty i mně. Jako malá jsem milovala tmavohnědé filčáčky až po kolínka. Byly zdobené svítivou hnědou kůží našitou přes švy a růžovými srdíčky. Když mi k nim maminka oblékla "čokoládový" kabátek s růžovou šálkou a na hlavu dala bílou kudrnatou čepičku, když jsem si ručičky schovala do štucíku z bílého králíčka, připadala jsem si jako princezna. Na léto mi táta vždycky ušil opánky z proplétaných řemínků, které sice byly velmi nepraktické, když jsem s kluky hrála kopanou, ale které jsem na noze ani necítila při různých dobrodružných výpravách.

Když mne omrzelo dívat se, jak se šijí boty, vydala jsem se do sklepa, kde byly uskladněny brambory. Krásně to tam vonělo, dokázala jsem sedět na druhém schodku velice dlouho a zhluboka nadechovat. V hromadě brambor jsem vybírala ty nejzajímavější, kterým narostly všelijaké bambulky, a z těch jsem si pak vyráběla hlavičky krále, princezny, ježibaby, prostě na co se která hodila. Pak už stačilo se jen přikrčit za štokrlem, patřičně měnit hlas a divadlo bylo tu. Měla jsem vždycky velkou fantazii a dokázala jsem se vžít do hry tak, že jsem nakonec přesvědčila samu sebe o tom, že i já a všichni lidé jsme jenom loutky, které někdo nahoře drží na provázku a hraje s námi také divadlo. Nebyl to moc příjemný pocit a dodnes mi vadí představa, že mne někdo shůry pozoruje a usměrňuje.

Každý čtvrtek se u nás peklo. Maminka vytáhla vál, a když vykynulo těsto, "pomáhala" jsem. Často jsme mívali rohlíčky plněné makovou nádivkou nastavovanou povidly. Sama jsem si mohla uplést malé pletýnky a posypat je mákem a drceným cukrem. To se jednoduše vzalo pár kostek cukru a paličkou na maso se drtily na droboučké kousky. V těch letech po válce se nám ani nezdálo o krystalovém cukru. Musím se taky zmínit o trdelnících. Ty uměla péct babička Antonie, která zamlada bývala kuchařkou v zámecké kuchyni u Komperzů. Tak ty trdelníky, ať je nezamluvím! Pekly se jen jednou v roce na Velikonoce a byl to tehdy pro mne úplný obřad. Plát kynutého těsta se posypal ořechy a skořicí, nebo

se do něho zapracovaly hrozinky, pak se smotal a znovu rozválel. Z něho se krájely pásy asi tak pět centimetrů široké a ty se namotávaly na pomaštěnou dřevěnou hřídel, která se upevnila do železného stojánu. Těsto se nahoře ještě potřelo máslem a posypalo se třeba mákem. To už ale byl plát na plotně dočervena rozpálený a na něj se postavil stojánek s trdelníkem. No a pak se muselo pomaličku hřídel s těstem otáčet tak dlouho, až bylo upečeno. Vonělo to božsky a stejně tak to i chutnalo. Když už jsme u toho jedení vždycky jsme si takhle nemlsali. Častěji bývaly bramborové placky pečené na plotně. Skládaly se na talíři jedna na druhou, každá se potřela zlehounka pírskem z hrníčku s husím sádlem. A kdo byl moc mlsný, mohl si je potřít ještě rozvařenými povidly.

Na plotně se taky pekly kynuté vdolky a bývalo mojí povinností uvařit na jejich potřetí marmeládu z rebarbory nebo padaných jablek podle toho, co právě zahrada nabízela. Nemohu tvrdit, že by se mi vždycky do takové práce chtělo, ale jednak mi nic jiného nezbyvalo a jednak mne přece jen hnal ten můj mlsný jazýček. Ona taková rebarborová marmeláda byla totiž velice dobrá. I dneska ráda mlsám, proto od jídla zase rychle pryč, než přiberu ze samého vzpomínání nějaké to kilo.

Marie Zieglerová

Hokej

První seznámení s tímto sportem bylo u sousedů, kteří měli první televizor Tesla 4001, což byl ohromný kus těžkého nábytku s malinkou obrazovkou. Mít kino doma, to nás děti fascinovalo. Sedíce na zemi kolem tohoto zázraku, jsme upřeně sledovali pro-

bíhající hokejový zápas, který právě běžel. Soused byl velký fanda a brzy nás vtáhl do hry a jeho syn nestačil se džbánkem běhat pro pivo. V té době jsem vůbec netušila, že za pár let, budu takové skřínky umět opravovat.

První hokejový zápas přímo na stadioně, jsem prožívala v Litvínově, od kterého jsme to z intru měli pár kilometrů pěšky. Co mne překvapilo, že hráči na ledě na sebe křičí (v televizi bylo z ledu ticho) a protože v té době tam hrál Slovák Valtr, tak nám obohatil slovní zásobu o velmi jadrná slovenská slova. Návštěvy na utkání nám byly brzy zakázány, ovšem kluci si dokázali poradit, zejména, když na to byl zákaz. Jeden byl určen jako styčný důstojník, který po dohodnutém signálu, tedy písknutí, zajistil otevření okna v přízemí a odstranění služby. Bylo to zvýšené přízemí, nejprve se nastrkali ti podměreční a jako poslední nejvyšší dlouhán. Jakmile se ozval na chodbě řev, byl to signál, že služba musela opustit své místo naproti schodům a urychleně jsme mazali do svých pokojů. Horší to bylo s hlasivkami, ty nás dokázaly prozradit, a tak jsme je léčily tím, co bylo. No většinou kloktáním vody a hašlerkami. Po jedné utajené výpravě nastal zlom. Tehdy po závěrečném hvizdu rozhodčího místní hlasatel oznámil, že Litvínov získal licenci do první ligy, tuším, že to byl Kolín, který ji jim přepustil. A to se strhla vřava, nikdo, mimo chomutovských fandů, neodcházel. Pivo teklo proudem, fandové si připíjeli navzájem i s neznámými, kterým ochotně pivo platili.

Kluci to využívali a nám abstinentům nařizovali, vzít, poděkovat a jako připít, oni že to dopijí. Jak to mohlo dopadnout, silnice byla celá jejich, občas si šli ulevit. Ještě štěstí, že tam žádná doprava nebyla, ale stejně to byl průšvih. Na písknutí nikdo neotvíral, kluci stejně řvali jako na lesy, že se vzbudil celý barák. Byli jsme zapsáni s tím, že oznámení dostanou rodiče i podnik, ve škole nám sníží známku z chování. Nejvíce ječela Alena na mě, protože já jsem ji přesvědčila, aby s námi alespoň jednou také šla. Kluci si to vyřídili ručně s tím dobrovolníkem, o kterém byli přesvědčeni, že je udal. Dostal deku, jak holkám řekl, když ho litovaly, jak hrozně vypadá, takže nevěděl, kdo ho vlastně zmlátil. Oficiálně doznal, že upadl sám v koupelně, nic zlomeného neměl, takže se to přešlo, protože to nebyl v koupelně první případ pádu. Nakonec žádný průšvih nebyl a Alena začala se mnou zase mluvit.

O hokej jsme se zajímali dál i když už v jiném složení na pracovišti. Tipovali jsme výsledky, za jeden tip se do kasičky dával padesátník. Vítěz celé soutěže získal celou vybranou částku s povinností, že za to obstará láhev na oslavu. Z počátku jsme chodili i na stadion, zejména, když vojáci z Litoměřic hráli v Ústí nad Labem první ligu. Moc se mi líbil jejich maskovaný brankář a od té doby, mám pro ně slabost. V té době, jsem začala pracovat v obchodním podniku Tesla a oni pod touto značkou dlouho působili.

Úplně něco jiného byly OH v roce 1999. To jsem potřebovala nějaké údaje z burzy a tam se ozvalo „no ženská, vy nevíte, že dnes je ten nejdůležitější hokej? Zavolejte, až skončí, teď se nepracuje“. Chlap vůbec netušil, že ta ženská si potřebovala také zajistit klid na hokej.

Jaroslava Krejčová

Charita sv. Alexandra

Poradna

Hledáte bezplatnou radu?

Ocitli jste se v nesnázích?
Nevíte, jak je řešit?
Potřebujete se poradit?
NEJSTE NA TO SAMI!

V JAKÝCH OBLASTECH SE NA NÁS MŮŽETE OBRÁTIT?

- Dluhy, exekuce
- Sepsání a podání návrhu na povolení oddlužení
- Sociální zabezpečení (důchody, sociální a zdravotní pojištění)
- Státní sociální podpora, hmotná nouze
- Příspěvek na péči, dávky pro osoby se zdravotním znevýhodněním
- Občanskoprávní vztahy
- Rodina a mezilidské vztahy, rozvod, péče o dítě, vyživovací povinnost
- Bydlení
- Pracovní-právní vztahy a zaměstnanost
- Ochrana spotřebitele
- Sociální služby

A další....

Konzultační hodiny:

Po, St	8:00 – 12:00
Út, Čt	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00

**Práce v terénu
(jen po předchozí domluvě):**

Po	13:00 – 16:00
Út, Čt	8:00 – 12:00

Podzim petřkovických seniorů

Prázdniny a léto skončily a někteří z nás je vyplnili cestováním, odpočinkem a regenerací v lázních či jen tak na svých zahrádkách. V našem výboru se již připravoval plán činnosti na druhé pololetí letošního roku. Snažili jsme se připravit pro naše členy mnoho zajímavých akcí a zážitků.

Začali jsme již v srpnu a to bowlingovým turnajem, který se konal tradičně v Selském dvoře v Ludgeřovicích. Byly utvořeny dvě družstva, která bojovala tak, že rozdíl mezi nimi byl minimální. Z nejlepších hráčů pak bylo utvořeno družstvo, které za naši organizaci soutěžilo na Bowlingovém turnaji mezi seniorskými organizacemi: Petřkovice, Ludgeřovice a Vrablovec, dne 24. 10. 2023. Bylo to skvělé odpoledne plné sportovního zápolení a veselí.

V září jsme se vydali na zájezd na „Baťův kanál“. Odjížděli jsme ráno s veselou náladou. Naše první zastavení bylo v rodinné firmě v Olešnici na Moravě, kde se od roku 1816 vyrábí modrotisk. Exkurze probíhala s výkladem od přípravy surovin až po přenášení forem na plátno a postupné barvení. Všechno se dělá ručně. Používají se původní dřevěné ruční formy a barví se v barvě indigo.

Bylo to zajímavé vyprávění kam všude se modrotisk vyvábí a co se z něho dělá. Součástí firmy je i šicí dílna, kde se z modrotisku šijí různé dekorativní předměty, které si naši členové mohli zakoupit přímo ve firemní prodejně.

Po obědě jsme se přesunuli do přístavu Veselí nad Moravou a nalodili jsme se na výletní loď Danaj, kde nás přivítal kapitán spolu s průvodkyní, která nám cestou povprávěla o historii Baťova kanálu. Počasí bylo nádherné, cestou lodí jsme potkávali krásné hausbóty a největší zážitek byla pro nás plavební komora. Ve Strážnici se loď otočila a pluli jsme zpět do přístavu Veselí nad Moravou, kde na nás už čekal náš autobus. Cestou zpět jsme si vyprávěli zážitky z celého výletu, který se vydařil a byl moc krásný a poučný. Organizátoři si zaslouží velké uznání.

V září také proběhla členská schůze, na které předsedkyně Alena Sanetriková zhodnotila uplynulé období a seznámila členy s akcemi, které nás ještě čekaly do konce roku 2023 mezi kterými byl výlet na kolena do Rohova, oslava „Dne seniorů“, turnaj v bowlingu, návštěva divadla a v neposlední řadě naše akce „Návštěva Mikuláše“. Schůze se zúčastnili starosta obce Petřkovice Ivo Mikulica a místostarostka Mgr. Monika Konečná, která poděkovala předsedkyni klubu a celému výboru za jejich činnost a organizační přípravu všech akcí, které se konaly ve spolupráci s obecním úřadem.

V listopadu pořádala naše organizace seniorů v sále KD Petřkovice „Swingový večer“. Tato akce se koná každoročně nejen pro seniory, ale pro všechny občany.

Jaroslava Petříková,
členka výboru SČR ZO Petřkovice

Mezinárodní sportovní olympiáda ve Zvolenu

Již poněkoliakrát jsme byli jako studenti Univerzity třetího věku Mendelovy univerzity v Brně na mezinárodní sportovní olympiádě ve Zvolenu. Naše jedenáctka byla reprezentantem města Bruntálu, Mendelovy univerzity Brno, pobočky v Bruntále a České republiky mezi dalšími studenty - seniory z Portugalska, Rumunska, Lotyšska, Ukrajiny, Polska a Slovenska.

Dali jsme si úkol - dovézt tři medaile! Ve středu dopoledne byla střelba ze vzduchovky, stolní tenis a odpoledne Všeobecný olympionik. Počasí nám přálo, navíc zpestřením byl na největším náměstí ve Zvolenu jarmark. Večer pak bylo vyhodnocení, které bylo střídáno představením jednotlivých zemí. My jsme jako první zazpívali lidovou Kdyby byla Morava...

To jsme ještě netušili, co bude následovat. Na "bedně" byli naši sportovci několikrát. Naše hlavní pětka získala sedm medailí! Taneční večírek byl tečkou za úspěchem. Ve čtvrtek pokračovala olympiáda v hale, kde se hrál bowling. My začali až v druhé části. Družstvo mělo 8 členů, hráli jsme 2x deset kol. Náš pravidelný trénink se nám všem vyplatil. Jen o 2 body jsme měli víc před Slováky, a tak jsme obhájili první místo z loňského roku a získali další medaili. Děkujeme naší alma mater za finanční podporu na této akci.

Bc. Marta Rozprýmová,
Aktivní senioři Bruntálu, z.s.

Jak ten čas letí...

Na jaře jsme s mladými havířovskými včelaři otvírali včelařskou sezonu v jejich krásném areálu na "Zámeckém dvoře". A je tu najednou podzim a v závěru měsíce září Ambrožici podle všech včelařských pravidel "zamykají úly". Oslava se tentokrát opravdu podařila. Krásné a teplé počasí a velká účast příznivců a veřejnosti k tomu přispěli.

Slavnost začala díky vzdáním u kapličky Svatého Ambrože a pokračovala v krásném a příjemném prostředí včelařského areálu. Služby zajišťoval perfektně organizační štáb vedený hlavním včelařem Jiřím a jeho novou nástupkyní Zuzankou. Bylo i občerstvení, od dobrot na grilu, koláčků až po pochutiny z pravého medu podávané ve vkusném stánku.

K příjemné atmosféře a pohodovému posezení přispěla také country kapela Sedl band. Zamykáním úlů ovšem práce mladých včelařů "Ambrožíků" nekončí. Jako správní hospodáři se budou starat o své včelky také celou zimu, aby na jaře zase své úly otevřeli. Na shledanou milí Ambrožici v nové včelařské sezoně v příštím roce. Určitě se opět přijdeme podívat a už teď se všichni těšíme!

Havířovští senioři nezapomněli ani na relaxaci. Členové Klubu učitelů strávili také relaxačně regenerační pobyt v termálních lázních. Pochopitelně k tomu pozvali i členy Městského klubu seniorů a také řadu svých příznivců. Volba tento rok padla na slovenské termální lázně Podhajská, které leží nedaleko Nových Zámků.

Termály získaly svůj věhlas díky léčivé termální vodě. Tato třetihorní geotermální mořská voda má velice unikátní složení s vysokým obsahem prvků a minerálů podobně jako Mrtvé moře. Její téměř ideální složení má léčebné a regenerační účinky na celý lidský organizmus, a to my potřebujeme.

Ubytovali jsme se v penzionech v blízkosti hlavního areálu termálního koupaliště a měli k dispozici celodenně wellnes centrum, Římské lázně s vnitřním termálním sedacím bazénem, odpočinkovou zónu a komplex čtyř saun. Ideální relax pro tělo i duši. Fyzické a duševní síly byly zregenerovány a dočerpány a nyní už si užíváme naši pravidelnou klubovou činnost.

Vilém Uher,
Klub učitelů seniorů Havířov

Na cestách po industriálních památkách

Vyhledávanou aktivitou řepišťských seniorů jsou poznávací zájezdy. U příležitosti padesáti let od založení klubu důchodců v Řepišťích se letos zaměřujeme na prohlídky industriálních památek ve vzpomínkovém cyklu „Tak sme robili“.

Prázdniny jsme zahájili nostalgickým výletem báňským spěšným vlakem po neveřejných uhelných vlečkách Ostravsko-Karvinského černouhelného revíru. Za průběžného odborného výkladu jsme si na téměř tříhodinovém okruhu prohlédli briketárnu dolu Michal, vodní jámu Žofinka v Orlové, monumentální těžní věž dolu Barbora v Karviné-Dolech a poslední činný černouhelný důl, porovnali jsme rekultivovanou krajinu s neudržovanou divokou přírodou, zavzpomínali na místa po staré "Karwinne" a okukovali dovezené australské uhlí skladované na kilometrových srožích zrušených šachet.

V srpnu jsme pokračovali v poznávání památek na Technotrase a seznamovali se v břidlicové krajině okolo Vítkova s technikou lámání břidlice. Za odborného výkladu a dozoru průvodce jsme prolezli Raabovu štolu, která byla činná ve druhé polovině 19. století. V Muzeu břidlice v Budišově nad Budišovkou, jedinečném v ČR, jsme se seznámili s technikou ražení a zpracovávání břidlice, obdivovali výrobky z ní, zkusili

její opracování i tvorbu ve venkovní kaligrafické dílně malováním štětcem a vodou na břidlicové desky. Skupina našich zdatných turistů si nenechala ujít možnost pěší 5,5 km túry po naučné Břidlicové stezce.

Poté jsme vyměnili černé řemeslo za bílé řemeslo mlynářské. Při 2,5 km pěší procházce jsme si ve Spálově prohlédli nejmenší větrný mlýn v České republice při poutavém vyprávění paní starostky Ludmily Sucháčkové. Naše poslední zastavení se zaslouženým odpočinkem bylo na překrásném a romantickém poutním místě Panny Marie ve Skále (Mariastein) v malebném údolí říčky Odry.

I tentokrát jsme si ze zájezdů za poznáním historických památek a technických unikátů přivezli výjimečné zážitky a máme na co vzpomínat.

Tomáš Staníček,
Klub seniorů Řepiště

Den s hodně malým "d"

Významné dny jsou s velkým D, ale ten dnešní to rozhodně není. Na co sáhnou, to se nepovede. Lezou po mně pavoučci, ale štěstí nepřinášejí. Spadli ze stropu na mé ruce a žasnou, kde se tu vzali. Zkoumají krajinu žil,

která moje ruce zdobí. „Mazejte!“ radím jim, ale nedají si říct. Zabít je nedokážu. Umí vytvořit pavučinu, a to já bych nesvedla. Mají můj obdiv, ale jejich šimrání mě ruší při práci u psacího stolu. Smetla jsem je na list papíru a položila za okno. Bleskurychle se mi pomstili. Chci telefonovat, ale oslovený se omluvil, že jde zrovna na WC, že se ozve. A pak se neozval. Asi měl nějaký nečekaný problém.

Je třeba nahlédnout do kastlíku v přízemí. To znamená ze sebe udělat lidskou bytost, abych nevydělala někoho potkaného na schodišti. V kastlíku prázdnou. Doba krásných pohlednic a dopisů plných lásky je pryč. Teď tam najdu jen účet. Ten ovšem vždycky stojí za to. Abych České poště nekřivdila přišel pohled ze Sicílie, který do schránky putoval pět měsíců. To se musí ocenit.

Vracím se do bytu a беру lék. Zapomněla jsem na co. Po chvíli mě začnou příšerně štípat oči a k tomu slzí a slzí, rudé jak semaforey. Kapu do nich oční kapky. Jsou už asi v důchodu. Nepomáhají. Až studená voda oči uklidnila.

Dívám se na televizní zprávy o počasí. Zajímá mě, jak je v Paříži, protože tam část mé rodiny trénuje lidské životní osudy. Na obrazovce jsou hlavní města celé Evropy s označením, kolik je tam stupňů. Ale Paříž je nečitelná. Vidím jen prsa hlasatelky, která před mapou stojí. Jestli na ně bude pršet, sněžit nebo svítit slunce, jsem se nedověděla a nedovím. Před Paříží asi stojí komentátoři vždycky.

Následně nabízí televize lákavý program. Titulky jedou jak zrychlený rychlík. Stačíš přečíst vždy jen první půlku řádku. Když čte informace komentátor, přehluší ho hlasitost hudby a nerozumíš, co říká. Nejsou slyšet ani jména herců a o autorovi se nedovíš vůbec nic.

Začíná mi být smutno. Zvoním na sousedku Dagmar, že ji zvu na panáka. Dostavila se o holi. „Co se stalo?“ ptám se překvapená. „Ále, na chodníku ke mně zničehonic přiběhl kluk ze sousedního domu a zařval mi do ucha. V šoku jsem se odvrátila a brácha toho kluka mi zařval do druhého ucha. Šla jsem si postěžovat jeho matce. Ta do mě strčila, ať si nevymýšlím. A já spadla ze schodů.“ „Tak na zdraví a jdi si lehnout, ať se vzpamatuješ,“ radím já, která si už neví s ničím rady. Jsem z toho rozrušená. Sáhnu do zásuvky, abych se potěšila fotografiemi z vlídnějších časů, a vytáhnu parte svého dědečka. Co se to dnes děje? Musím se najíst, dodat si energii. Otvírám sklenici loupaných lískových ořechů, že je rozemelu a udělám z nich lahůdkovou pomazánku. Pod víčkem spinká devět žlutých červíků. Po doteku se stočili do kroužku a spinkají dál. Odnesla jsem sklenici na balkon a bylo po večerí. Setmělo se. „Svečeřívá se“. Doufám, že po večeru nastane dobrá noc a po ní konečně přijde dobrý den s pořádně velkým „D“. Sladké sny!

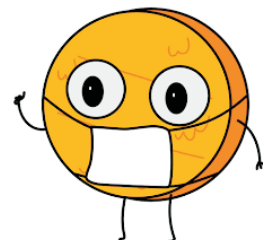
Ludmila Lojdová

Dechová zkouška

Dva domy od nás bydlela sousedka Lojzka se svým chlapkem Maxem. Dodržovali pravidlo manželského soužití i s jeho denními rituály. Lojzka v podvečer vypustila slepice na zelenou pastvu a Max odcházel na jedno do hospody. Více pív neměl povoleno, protože jeho starostlivá žena dbala o to, aby se jí neupil. Chválila se, že „robil ve Vitkovicích a má fajny duchod“. „Dva duchody su dva duchody, no ni?“ neodpustila si poznámku. Měl určený i čas k vypití jednoho piva a při příchodu domů na ni musel dýchnout, zda pivo neزالával ještě pulečkami. Kamarádi z hospody radili jeden přes druhého, jak má robu obelstít: „Ty jsi ale starý vůl, co se jí bojíš?! Než na ňu dýchneš, spolkní tvarůžky, nic nepozná, nebude pyskovat a máš klid,“ smáli se.

Dal na jejich radu, koupil tvarůžky a schoval si je do kůlny. V sobotu večer bylo těch tramvajkových víc než jindy a z hospody odcházel jako unavený geroj. Cestou sám sebe chválil, jak mu to dopředu ještě myslí a zamířil přímo do kůlny pro tvarůžky. „To je matroš,“ podotkl a cpal se jako o život. Lojzka z okna viděla, že geroj si něco mumlá, má nejistý krok a už ji braly „mory“. „Počkej ty gizde,“ hrozila mu a připravovala se ho podrobit dechové zkoušce. Zamkla dveře a čekala na jeho návrat. Max sebejistě zamířil přímo ke dveřím. Marně lomcoval klikou, bouchal, ale nic platné. Ani dveře, a ani Lojzka nepovolily. „Pustím tě, ale až na mě dýchneš! Jinak spíš venku!“ „Otevři mi a já dýchnu,“ smlouval za zavřenými dveřmi Max. „Žádné take, ve dveřích je ďura,“ ozvalo se rozkazovačně. Ve spodní části dveří měli otvor pro kočku, a tak milý Max musel na kolena.

Tak tam klečeli oba dva, z jedné strany zkoušející, z druhé zkoušený a dechová zkouška mohla proběhnout. Max se nadechl, přitlačil pusou k otvoru a vydechl až mu zapískalo v krku. Smradlavý dech se linul otvorem až doputoval k nosu Lojzky. Za dveřmi bylo chvíli ticho, Max narovnal záda a cítil se jako král po vyhrané bitvě. Omyl. Lojzka vyskočila, jako by ji píchla vosa a začala řvát: „Fuj, ty břidaku stary, robíš mě hlupum? Avčil se otoč a dychni na mě hubum!“

Týden se na sebe hněvali a byla tichá domácnost. První na něho začala mluvit Lojzka, a to jen proto, že se nevyznala v autech a potřebovala označit vraha. Jako každý den, tak i dnes pustila svých pět slepic na zelené a ostražitě je hlídala, aby nešly na cestu. Po nějaké chvíli polevila v pozornosti a najednou tam byly jenom čtyři. Jedna chyběla a zrovna ta, která denně snesla vejce. Slepice to byla sice pilná, ale také rozená separatistka. Odpojovala se od ostatních a hrabala jen a jen pro sebe. Lojzka sice hned vyběhla za ní, ale viděla jen vzdalující se bílé auto a slepici v posledním smrtelném tažení. Zatřepala křídly, padla a byla z ní placka. To bylo křiku a nadávek na šoféra. Byl označen za vraha, gizda, hromčaka, stodjabla, a když ji došly všechny nadávky, alespoň zlostně za autem hrozila holí. „Taková škoda, to maso není ani na polévku,“ lamentovala, když držela mrtvou slepici za nohy. Zmlkla teprve tehdy, až ji Max řekl, že ví, čím to auto bylo. Zvedl významně obočí a znalecky dodal: „To bylo farní auto a řídil ho pan farář.“ Lojzce najednou došla i květnatá slovní zásoba. Pokřičovala se a okamžitě obrátila o sto osmdesát stupňů a na smrt slepice měla zcela nový názor. Její zlost se obrátila k nebožce slepici. Zlostně se zadívala na její bezvládné tělo a začala: „Motyka jedna, zvědavá a nenažraná, co leze na cestu? Má tu dost zeleného, ale furt je jí to málo. Dobře jí tak, nĕpodaře, vinna si je sama. Borak pan farář, musel se zvykat kvůli hlupé kuře. Zakopu ju do hnoj!“ rychle rozhodla o potupném pohřbu, a ještě měla obavu, jestli mu ta „motyka nenažraná“ nepoškrábala auto.

Anna Malchárková

SOS Moravy a Slezska, z.s. - Nákup a prodej zboží "z druhé ruky", výhody a rizika

At' už sháníme něco na sebe, vybavení pro děti nebo na sport, knihy, elektroniku nebo automobil, může být zajímavou alternativou pořízení věci již použité, věci s drobnou vadou, či věci bez perfektního obalu.

Věci, které mohou ještě velmi dobře posloužit svému účelu, přestože již byly použity, či věci, které shodou okolností mají vadu, která nebrání jejich dalšímu užívání, si určitě zaslouží naši pozornost a další šanci! **Šetříme nejen vlastní finance, ale také zdroje a tím i životní prostředí.**

Nákupem zboží z druhé ruky můžeme ušetřit významné finanční částky. I ti, kteří k takovému nákupu nejsou zrovna nuceni svou finanční situací nebo jinými okolnostmi, jistě ocení výraznou slevu oproti nákupu nového nebo bezvadného zboží. Přínos pro vlastní peněženku ale není jediným benefitem takového nákupu. Na výrobu každé věci bylo totiž potřeba vynaložit spoustu lidské práce, času a bylo spotřebováno hodně přírodních zdrojů (materiálu, vody a paliva).

Nebylo by škoda, aby věc, která může ještě dobře posloužit, jen tak skončila třeba na skládce?

Nákupem a prodejem věcí z „druhé ruky“ pomáháme zpomalovat cyklus věcí a snižujeme množství vyprodukovaného odpadu. Každý tak můžeme přispět k ochraně přírody pro další generace.

U každého jednotlivého nákupu by odpovědný spotřebitel měl však zvážit také druhou stránku celé transakce, a to jaká práva a povinnosti prodávajícího a kupujícího se k takovému nákupu váží. Pokud koupíme v secondhandu módní kousek za pár desítek korun patrně naše práva z případných vad, nebudou pro naše rozhodování hrát takovou roli, jako v případě nákupu elektroniky či jiného dražšího zboží.

Jak se tedy liší naše práva, pokud se rozhodneme koupit již použitou věc?

Předně je třeba zdůraznit, že použité zboží a zboží zakoupené s dopředu oznámenou vadou, lze v případě výskytu vady u prodávajícího reklamovat! Od nového zboží se však může lišit doba, v níž se vada musí projevit. Při prodeji použitého spotřebního zboží totiž lze zkrátit jinak platnou 24 měsíční lhůtu až na polovinu, tedy na 1 rok. Zkrácenou dobu trvání odpovědnosti za vady však musí prodávající vyznačit např. v dokladu o koupi, nebo sjednat platně ve smlouvě, případně v obchodních podmínkách, které jsou součástí smlouvy. Kupující by tedy měl dopředu vědět, že doba pro uplatnění práv z vad bude zkrácena!

Pozor ne všechny vady lze u použitého zboží reklamovat! Reklamovat nelze vady odpovídající míře používání, kterou

věc měla v době převzetí kupujícím ani vady, s nimiž byl kupující předem seznámen a na něž mu byla poskytnuta sleva. U ostatních vad může kupující podle závažnosti vady, nákladnosti jednotlivých řešení a ostatním okolnostem, po prodávajícím žádat odstranění vady, např. opravou, přiměřenou slevu z ceny, nebo odstoupit od smlouvy. Nákup použitého zboží má však i další úskalí, zejména pokud kupujeme zboží, které fyzicky nevidíme, tzv. na dálku – při nákupu na internetu. Spotřebitel by se měl v takových případech chovat obzvláště obezřetně a dát si pozor zejména na neseriózní klamavé nabídky či dokonce přímo podvodné inzeráty.

Spotřebitelé si zvykli při nákupu na internetu hojně využívat lhůtu 14 dnů, tzv. lhůtu na rozmyšlenou, kdy mají možnost zboží vrátit bez udání důvodu a bez jakýchkoliv finančních postihů. Použité zboží na internetu však nezřídka prodávají i fyzické osoby, aniž by taková činnost byla podnikáním. Taková kupní smlouva však není smlouvou spotřebitelskou a soukromý prodávající nemá vůči kupujícímu zcela stejné povinnosti jako je tomu u prodejců – podnikatelů! Nemá třeba povinnost při nákupu na dálku poskytovat kupujícímu lhůtu na vrácení zboží bez udání důvodu, povinnost vyřídít reklamaci do 30 dnů pod sankcí odstoupení od smlouvy ze strany prodávajícího...

Podobnou zkušenost udělal také pan Tomáš, který se původně rozhodl pro pořízení levnějšího použitého notebooku, přes aukční portál. Notebook, který dorazil, vcelku odpovídal popisu uváděnému prodejcem, možná až na pár škrábanců, pana Pavla však k touze koupit notebook vrátit vedly zcela jiné důvody. Pár dní po koupi totiž objevil v povánočním výprodeji jednoho e-shopu notebook nový za velmi výhodnou cenu a chtěl ten použítý do 14 dnů vrátit a zainvestovat raději do nákupu nového. Jelikož však prodávajícím byla soukromá osoba nepodnikatel, neměli jsme pro pana Tomáše v naší poradně dobrou zprávu. Notebook bez dohody s prodávajícím, vrátit bez udání důvodu nemůže.

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z.s. proto doporučuje před nákupem použitých věcí vždy zvážit všechny okolnosti nejen cenu, ale i stav a opotřebení věci v okamžiku převzetí kupujícím, délku lhůty pro uplatnění případných vad i právní postavení prodávajícího.

Redakce SOS MaS, z. s.

Kontakt:

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska z.s.
Tel/fax.596 111 252, mobil 606 832 280; www.sos-msk.cz; ostrava@sos-msk.cz

Podáváme ruce i tlapy

Už více než 23 let je můj život spojen s organizací Podané ruce, z. s. a pobočným spolkem Podané ruce - osobní asistence. Jsem velmi ráda, že je mohu v SeniorTipu představit.

Většinou si nás a naši činnost lidé spojují s pejsky. Protože ti jsou vidět na každé akci, které se účastníme. Canisterapii poskytují členové spolku Podané

Podané ruce®

ruce, z. s. se svými skvělými psy. Léčba psí láskou - canisterapie - je náročná, ale krásná činnost, při níž je zcela viditelná spolupráce člověka a zvířete. Jejich souhra i vzájemný respekt, důvěra jednoho v druhého. Canisterapeut musí věřit svému psovi a vyčíst z jeho chování to, jak situaci vnímá. Zda se mu pracuje dobře nebo naopak signalizuje neklid a nepohodu. Pes musí mít ve svém člověku oporu za každých okolností. Neumí si vysvětlit různorodé projevy nemoci. Křik neznámého člověka nebo jeho zlobu, kterou proti němu ve chvíli ataku nemoci může obrátit. Psi milují svým, psím způsobem. Je jim jedno, jak kdo vypadá a zda mluví, sedí, nebo jen leží. Hlavní je pro něj jistota, že tam jeho páníček je, mluví na něj, pohladí, ujistí, že jsou na práci s klienty dva a nebude ho nutit do věcí, které dělat nechce.

Canisterapii se členové spolku Podané ruce věnují od roku 2000. Poskytujeme jim vzdělávání formou akreditovaných kurzů a povahových testů canisterapeutických psů. Díky téměř 90 dobrovolníkům a 50 canisterapeutickým týmům (člověk a pes) se daří zajistit CT službou školy i školky pro postižené děti, domovy pro seniory, hospice i některé domácnosti klientů. Opakovaně, ve svém volném čase a bez nároku na honorář navštěvují pobytová zdravotnická a sociální i vzdělávací zařízení pro děti i dospělé s postižením a seniory. Právě tam na ně i jejich psy čekají klienti. A ti jsou nesmírně šťastní za každou návštěvu.

Podané ruce - osobní asistence je pobočný spolek výše zmíněné organizace. Služba, kterou poskytuje, je osobní asistence. Tu zajišťují osobní asistentky a asistenti na různých místech Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského kraje.

Od roku 2001 bez přerušení, každý den i hodinu jsou osobní asistenti i asistentky u klientů a s klienty. Pomáhají jim s tím, co sami pro své postižení nebo věk zvládnout nemohou. Většinou je to pomoc s hygienou, oblékáním, přípravou a podáním jídla, s přesuny, když nohy nebo ruce přestanou poslouchat. Osobní asistence jsou ale i procházky, návštěva divadla, nezbytné pochůzky k lékaři či jiné společné trávení volného času.

Centrála organizace je ve Frýdku-Místku, ale velký tým skvělých a empatických osobních asistentek působí také v Ostravě a Havířově a dalších místech kraje. V Ostravě již službu poskytujeme od roku 2002. V současné době pobočka na ulici Českobratrské rozšiřuje kancelářské prostory a bude tedy mít skvělé podmínky i pro poradenskou činnost. Odborní pracovníci Podaných rukou - osobní asistence se chtějí především věnovat pomoci pečujícím rodinám. Rovněž canisterapeutické týmy spolku plánují využití rozšířených prostor pobočky pro prezentaci této terapie pro nadšené kynology. A nebrání se také ukázkám canisterapie pro zájemce z řad laické veřejnosti.

Canisterapie i osobní asistence je smysluplná a potřebná služba, která pomáhá lidem žít plnohodnotným způsobem života. Jsme rádi, že jim můžeme být oporou a děkujeme všem našim dobrovolníkům i zaměstnancům.

Informace o všech službách najdete na webu www.podaneruce.eu.

Bc. Helena Fejkusová,
předsedkyně spolku a ředitelka pobočného spolku

